

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun pošte hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Mnogo dela čaka naše občine

Pokazati moramo nasprotniški manjšini, kako je treba urediti gospodarstvo občin, da bo ljudstvo imelo od tega koristi

Ta teden so prevzeli po ljudski volji izbrani pripadniki Jugoslovenske nacionalne stranke 300 občin v dravski banovini. Lep uspeh ljudskega zaupanja nalaga novim občinskim upravam dolžnost, da popravijo, kar se je kje zagrešilo. Treba je tako rekoč položiti nove osnove slovenski občini, da bo večina, ki je v jugoslovenskih nacionalnih rokah, ne le pobuditeljica napredka, temveč tudi jasen opomin in zgled nasprotniški manjšini, kako je treba skrbeti za blaginjo ljudstva.

V hudih časih prevzemajo naši ljudje hudo in odgovorno nalogo upravljanja občinskih gospodarstev. Brena, ki jih nalagajo razni občinski posli našim občinam, so od dneva do dneva težja, dohodki pa nikakor ne rasejo v tem razmerju, nego še celo padajo od meseca do meseca. Eden glavnih vzrokov zmanjšanja občinskih dohodkov je odprava trošarine na alkoholne pijače, kar je hudo prizadelo posebno večje in industrijske občine. Ker odprava trošarine ni pomagala ne vinogradnikom ne rabnikom, gostilničarjem pa je naložila nova bremena, pridobiva vedno več zagovornikov edino pametna misel, da se spet uvede trošarina, kakor je bila do lanskega leta v veljavi. Zlasti važni so pri tem narodnozdravstveni oziri, ker so razni brezvestni prekupčevalci pod krinko vinogradnikov zastrupljali narod z najslabšimi vinskimi proizvodi in so čisto obrezuspešili dolgoletni boj proti šmarnici, ki je tako kljub strogim zakonskim odločbam našla odjemalce. Z zopetno uvedbo trošarine bi se znatno opomogle občinske finance, pri tem pa bi bilo ustrezno gostilničarjem, ki želijo trošarinjenje šele, ko se nastavi vino na pipo, vinogradniki pa bi spet prodajali večje količine naenkrat za prepotrebno gotovino. Tako bi bili na škodi le brezvestni prekupčevalci, od česar nima razen njihovega nenasitnega žepa nihče koristi, pač pa ves narod ogromno škodo na zdravju.

Kakor čujemo, bo prispevek države za javna dela v naši banovini za bodoče leto znatno večji od lanskega, tako da se bo dalo s tem denarjem močno razbremeniti občinske proračune za ceste in druge javne dajatve.

S svežimi močmi bo treba pametnih ukrepov za gospodarski, kulturni in socialni napredek občin. Marsikje teže občinsko gospodarstvo znatni dolгови, najeti prečesto po lahkomi. Inosti prej njih nespornih občinskih uprav. Kjer se dajo ti dolгови poravnati z odprodajo raznih občinskih hiš in drugih naprav, ki ne donajajo nikakega dobička, temveč so pogosto celo v breme občinskim proračunom, naj se to stori.

Kakor smo že rekli, se bodo dale s prispevki države za javna dela urediti brezupne cestne razmere po naših občinah, ki znatno ovirajo širjenje tujkega prometa in spravljajo s tem tako občinske blaginje kakor tudi dohodek prebivalstva ob znatne vsote.

Vedno hujše breme za občinske proračune pomenijo vzdrževanje in podpiranje brezposelnih, bednih in ubogih, skrb za vzgojo siromašne in zapuščene dece in vzdrževanje dobredelnih zavodov in ustanov. Zlasti bo treba skupno z okrožnimi zdravniki poiskati zadnjega pohabljenega otroka in ga spraviti v prave roke, da se popravi, odnosno popolnoma ozdravi njegova napaka, da ne bo betežnik, ko doraste, v stalno breme občine in morebiti celo v strah občanom. Vsekakor pa bi bilo nujno potrebno, znižati pristojbine v javnih hiralnicah, saj znaša eskribina za vsakga hiralca 30 Din na dan, prav toliko, kolikor je znašala v letih, ko je bil živež dvakrat dražji kakor danes. Takrat so izhajale hiralnice prav dobro s temi pristojbinami, zato nikakor ne gre, da bi vlekle danes od naših osiromašenih občin še znatne dobičke. Hiralnice naj ne bodo prišobitne ustanove, nego dobredelne, ki ne iščejo nikakršnega zaslužka.

Narodno zdravstvo mora najti v naših občinskih upravah gorečega zaščitnika. Zlasti morajo odborniki, ki imajo tesne zveze s sovaščani, gledati na to, da ne bodo pomagali prikrivati posameznih primerov nalezljivih bolezni. Vedeti namreč morajo, da se da bolezen, dokler je nastopila le v redkih primerih, naglo in v kali zatreti, medtem ko zahteva, kadar se razširi, mnogo žrtev in mnogo truda, preden se zatne.

Po novem gasilskem zakonu ima občina mnogo več nalog za pospeševanje gasilstva, kakor jh je imela poprej. Kakor se naše gasilske čete dolro oskrbljene z raznimi gasilnimi pripravami, vendar naletimo skoro pri vsakem požaru na prav perečo okolnost, ki otežuje, marsikje celo onemogoča gašenje. V mislih imamo občutno pomanjkanje vode, ki nastaja zlasti v krajih s hudourniki, ki kopljejo iz leta v leto globlje struge in pada s tem gladina vode po vodnjakih. Ponekod so v zadnjih letih res zgradili javne požarne vodnjake, vendar ne bo uspešno gasilsko delo možno vse dotlej, dokler ne bo imela vsaka vas svojega

požarnega vodnjaka. Dolžnost naših občinskih uprav je, da delajo na to, da posamezne srenje čimprej izvršijo ta nujna dela.

Odkar se Kmetijska družba kot zadruga peča pretežno z vnovčevanjem kmetijskih pridelkov in nimajo naše kmetijske selekcijske postaje ne časa ne sredstev za naglo širjenje boljših oplemenjenih vrst semen, je pretil zastoj v tej važni gospodarski panogi. Zda nalaga novi občinski zakon to važno in potrebno delo našim občinskim upravam, ki morajo gledati, kako bodo najbolje izvedle to delo. Po našem mnenju bi bilo najbolje, da vzame občina vsako leto v zakup primerno zemljišče, kjer naj poseje, odnosno posadi najboljše oplemenjene vrste semen, ki jih dobi naravnost od vzgojevališč, ter razdeli pridelek vsako leto med občane. Večina dosedanjih kmetijskih rastlin je namreč tako izrojena, da daje prav slabe pridelke in bi bilo možno s takim ukrepom doseči tako povišanje pridelkov, da bi se celo podvojili in bi tako občinska uprava dejansko pripomogla k boljšim časom svojim občanom.

Mnogo dela čaka naše občinske uprave pri organiziranju raznih prosvetnih, gospodarskih, gospodinskih tečajev in preda anj, ki so nujno potrebna za gospodarsko povzdigo naših občin.

Če bodo imele naše občinske uprave stalno pred očmi te svoje važne naloge, bo mogoče priti prav hitro preko raznih osebnih vprašanj in nesporazumljenj, ki so nastala delno ob združitvi občin, delno pa ob zadnjih volitvah.

Kakor v vseh društvih, tako bo tudi v naših bodočih občinskih upravah duša teh uprav občinski tajnik. Zato morajo občinske uprave budno paziti, koga izberejo za to važno in odgovorno mesto. Po manjših občinah ne bo prezreti dosedanjih preizkušenih tajnikov, večje občine pa bodo morale polagoma misliti na to, da nastavijo na teka mesta izsolane pravnike, ki bodo ne le vodili občinske posle, temveč bodo tudi vedno na razpolago občanom za pravni nasvet in pouk. Zato naj se naše občine nikar ne plašijo izdatkov, ki bi bili potrebni za takšne tajnike, saj bodo leti s svojim delom obilno poplačali te izdatke. V miru in slogi bodo tako pokazale občinske uprave Jugoslovenske nacionalne stranke, da se narod ni zmotil, ko jim je izročil v roke upravo najmanjše samoupravne edinice, naše občine.

Milijon naših ljudi se bori za kruh v tujini

Na zboru izseljencev v Sarajevu predzadnjo nedeljo je predsednik Zveze izseljenskih društev g. Milan Marjanović v obsežnem govoru opisal delo zveze, ki je kljub velikim oviram storila marsikaj dobrega. Posrečilo se ji je, priti v stik z vsemi našimi izseljenci na vseh koncih sveta. Zveza je uredila obveščevalno in posredovalno pisarno, nadalje izseljenski muzej in obveščevalni tisk za naše izseljence. Kolikor je mogla, je zveza nudila tudi gnotno podporo in se je z državno pomočjo brigala za repartiranje naših bratov iz tujine. Posebno je govornik podčrtal delo kolonizacijskega odseka savske banovine, ki premore že okrog milijona dinarjev gotovine. Preko tega odseka je uspelo veliko število izseljencev kolonizirati v Jugoslaviji. Na otoku Hvaru v Jelsi pa

je bil otvoren velik dom za onemogle in stare povratnike.

V raznih krajih sveta, je poudaril govornik, je raztresenih vsega skupaj okrog enega milijona naših izseljencev. To je naša deseta banovina! Govornik je navajal, kako velike žrtve so darovali naši izseljenci za svobodo, za uedinjenje, za blaginjo naše domovine. Krvavo prislužen denar so pošiljali domov, da so se lahko vzdrževale s tem denarjem cele naše vasi.

Mi moramo ohraniti kulturne in gospodarske zveze z našimi izseljenci. Moramo paziti, da se ne potujčijo. Govori se, da so naši ljudje v tujini v ogorčenju zašli predaleč na levo ali pa postali separatisti. Res je, da so mnogi nekdanji veliki Jugosloveni, ki so se borili za državo, postali

razočarani. A jih ne smemo obsoditi, ker jih je do tega dovela zmeda razmer. Potruditi se je treba, da z delom iz domovine pokažemo ljubezen, pa se bodo ti dobri Jugoslovenci spet vrnili na pravo pot in pomagali domovini.

Enako zanimivo je nato razpravljati o izseljenstvu šef izseljenske službe g. dr. Fedor Aranický, zastopnik ministra za socialno politiko in narodno zdravje. V zanimivih izjavah je opisal naše izseljevanje pred vojno in po njej:

«Dejstvo, da se izseljenski zbor vrši v Sarajevu, ki mu je pripadala v našem obračunavanju z avstro-ogrsko monarhijo tolikanj važna naloga, me spominja na ogromne številke našega naroda in ostalih Slovanov, ki so se pred osvobođenjem brez sleherne priprave in zaščite selili iz monarhije v tujino. Niti avstrijski niti madžarski parlament nista smatrala za potrebno, da bi ustvarila zakon o zaščiti izseljencev. Svetlo izjemno je v tem pogledu storil hrvatski sabor v Zagrebu, v katerem je srbsko-hrvatska koalicija prva in edina v monarhiji čutila potrebo in našla možnost, da je izdala ostre določbe proti onim, ki so se pregrešili v pogledu izseljenskih koristi. Po osvobođenju in zedinjenju se je nadaljevala izgradnja te zaščite v še močnejši meri, čeprav je število naših povojnih izseljencev v primeri s predvojnimi znatno manjše. Medtem ko je v samem letu priključitve Bosne in Hercegovine k Avstro-Ogrski število izseljencev iz naših krajev doseglo 50.000 duš, se v vsej dobi po vojni do danes ni izselilo več nego 80.000 duš. Tako se izseljeva-

nje iz naše narodne države lahko presoja kot konec one velike selitve našega naroda, ki se je vršila pod avstro-ogrsko vladavino, zaradi katere imamo danes izven države skupno okrog milijona bratov in sester. Oblastva naše narodne države nikoli niso podpirala izseljevanja, temveč so vedno stremila za tem, da ga omejijo. Dosledno so najodločneje preprečevale vsako nagovajanje k izseljevanju. Politika naše države proti izseljevanju in njeno prizadevanje, da vsakemu Jugoslovencu najde kruh in zaslužek v domovini, izpričujejo najbolj besede Nj. Vel. kralja, ki je primerjal našo narodno izgubo zaradi izseljevanja z izgubljenimi bitkami. Če bi se bilo izseljevanje nadaljevalo kakor do leta 1918., bi bila Amerika postala naše drugo Kosovo. Naše plodne ravnine in divne obale našega morja, naša industrija in naša trgovina bi povsem prišle v tuje roke. Minister za socialno politiko in narodno zdravje gosp. Ivan Pucelj z velikim zanimanjem motri sodelovanje izseljenskih društev z državno izseljensko službo in mi je posebej naročil, da se glede na današnji zelo težavni položaj naših izseljencev po svetu in zlasti še v Južni Ameriki posvetujem z društvom, kako najti način, da se ublaži beda teh naših ljudi. To je tudi namen Zveze izseljenskih društev.»

Z zbora so bili poslani vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju in brzojavna pozdrava predsedniku vlade in ministru za socialno politiko in narodno zdravje.

Sreskim in krajevnim organizacijam Jugoslovenske nacionalne stranke

Borba narodnih ljudi v dravski banovini je bila zaključena z ogromno zmago jugoslovenske misli. Dne 15. t. m. smo postavili za vedno mejnik med našo preteklost in bodočnost, ko se bomo Slovenci izživljali v nacionalnojugoslovenskem gospodarskem in socialnem preporodu. Zmaga je presenetljiva, čeprav smo od vsega početka neomajno verovali v delavnost, voljo, požrtvovalnost in vztrajnost naših somišljenikov, ko so posegli v to volilno borbo bolj kakor kdaj prej z vsem svojim velikim navdušenjem in idealizmom in s trdno vero v zmago.

Za to veličastno zmago gre vsa zasluga organizacijam Jugoslovenske nacionalne stranke, ki

so v vseh občinah dravske banovine storile več, kakor je bila njih dolžnost. Z organizacijami pa gre zasluga za zmago vsem našim somišljenikom in prijateljem, ki so šli z veliko vero v moč naše misli in z zaupanjem v samega sebe neustrašno v boj. Banovinsko tajništvo JNS je zato dolžno izreči za vse te uspehe toplo zahvalo vsem strankinim organizacijam, njihovim funkcionarjem in vsem pristašem in prijateljem, ki so pokazali v tej borbi s svojo discipliniranostjo moč narodne organizacije.

Delo naših organizacij pa s tem uspehom ni zaključeno, marveč je s to zmago šele postavljeno jamstvo za to, da bo vsa obnova našega

materialnega in moralnega življenja šla edino pravo pot: v svitu jugoslovenske narodne misli. Hočemo, da bo zmaga 15. t. m. potrdila v ljudstvu vero v moč in neminljivost skupnih in velikih misli jugoslovenskega naroda, in hočemo tudi, da ljudje, ki so se izjavili za misel narodnega in državnega edinstva, ne bodo ostali razočarani v nobenem pogledu.

Banovinsko tajništvo JNS vam zagotavlja, da bo kakor doslej tudi v bodoče vselej imelo razumevanje za vse težnje svojih organizacij in somišljenikov.

Z zmagovito zavestjo, da ogromna večina Slovencev goji neomajno zvestobo do jugoslovenske narodne misli, do svojega vzvišenega vladarja in moči svoje narodne države, pošiljamo vsem strankinim edincem, vsem pristašem in prijateljem iskrene narodne pozdrave.

Za banovinsko tajništvo JNS:
dr. Marjan Zajec.

Izid volitev v Delavsko zbornico v Ljubljani

Glavni volilni odbor za volitve v Delavsko zbornico je za ljubljansko redna volišča ugotovil naslednje uradne volilne rezultate:

Za listo nacionalnega delavstva in stanovsko listo nacionalnega nameščenstva (modre glasovnice) 2815 glasov.

Za listo strokovne komisije in listo Zveze privatnih nameščenecv Jugoslavije (rdeče glasovnice) 2125 glasov.

Za listo Jugoslovenske strokovne zveze in listo Strokovne zveze privatnih in trgovskih nameščenecv Jugoslavije (bele glasovnice) 1860 glasov.

Za listo združenih zasebnih in trgovskih nameščenecv Slovenije (zelene glasovnice) 383 glasov.

Neveljavnih je 60 glasov.

Spornih glasov je 67.

Volilni izid za 12. volišče še ni dokončno ugotovljen.

Skupno je torej na rednih voliščih (obratna volišča niso všteta) volilo 7310 upravičencev.

Po skupinah se razdele oddani glasovi takole: v nameščenski skupini: modri 1003, rdeči 297, beli 147 in zeleni 353; v splošni (delavski) skupini: modri 1812, rdeči 1828 in beli 1713.

Gustav Strniša:

Zadnji rokovernjač

Deklica je čutila hipnotično omamljivost, ki ji je jela strujiti po žilah. Kakor svinec ji je leglo na ves život. Zazdelo se ji je, da je povezana s samimi vrvmi.

Tedaj se je pa oglasila njena zdrava narava in se pričela boriti s tem omrtvičenjem. Volja mlade krepke kmetice se je uprla omamnemu vplivu cigankinih oči in pričela zmagovati.

Starka je ponudila še enkrat Reziki karte:

«Ne moreš jih dvigniti! Pa se jih dotakni, če moreš!»

Mladenka je napela vse moči in čutila, da umrtvičenost popušča. Res je težko dvignila roko, toda dvignila jo je vendarle.

Ciganka se je začudila, potrepljala jo je po rami in ji rekla:

«Zares si močna! Lahko boš premagala vsako zapreko, ker si zdrava in imaš tudi zdravo dušo.»

Potem jo je še opozorila:

«Moški bodo lazili za teboj. Boj se tistega, ki ima uniformo! Nevaren je in izkušal te bo ugonobiti! Sicer boš pa vse dobro prestala in postala boš srečna mati in žena. Pet otročičev te čaka in lepo starost boš doživela.»

Ciganka je umolknila.

V bližnjem grmovju je nekaj zašumelo. Vencelj je skočil gledat, pa ni bilo nikogar.

5

Reza je hotela starko obdarovati, pa je žena zamahnila z roko:

«Ne potrebujem tvojega denarja! Kadar pride moj čas, bom odšla na Mačžarsko, kjer me čaka prijazna hišica s prostranim vrtom. Ne vem pa, kdaj pojdem, kajti tu sem blizu hčerke in njene moža, ki vedno tavata samo po teh krajih. Če se vrne hči, pojdem in ne vrnem se več.»

Ko sta Reza in stric odhajala, je vprašala starka Mrhača:

«Kajne, da je še nisi pozabil?»

Obraz divjega lovca se je bolestno skremžil, ko je možak odgovoril:

«Ona je žena drugega in nimam pravice do nje. Niti misliti bi ne smel nanjo, kajti vera mi tako ukazuje in zato sree molči.»

«Oglasi se kmalu, saj poznaš našo pot. Zdaj odidemo proti Škofji Loki. Ne jezi se nad menoj, kajti zaradi svoje hčere sem sama pač najbolj tepena, ker me boli vsak spomin nanjo, kako lepo bi bila lahko pri tebi živela in ti bi bil ugleden lovski čuvaj. Pa je vse šlo po zlu. Pozdravljena tudi ti, deklica! Bodi srečnejša kakor ciganka Donda, ki si nikoli ne more privoščiti pokoja.»

Spet se je zagledala v ogenj in se ni brigala za nikogar več.

«Zakaj ne gre k hčerki, če jo ima tako rada?» vpraša Rezika med potjo.

«Zato pač, ker ne mara gledati, kako hči trpi zaradi njene krivde. Pa tudi svojega zeta se boji. Če je pijan, je precej divji in premlatil bi jo,

kajti on se je edini ne boji, a drugi cigani jo spoštujejo.»

Birič.

Komaj sta odšla naša znanca, se je grmovje razdelilo in pred ciganko je stal birič Martin Skaza.

Stara ciganka ga je začudeno pogledala:

«Kako si upaš v naš tabor? Kaj delajo naši, da te niso opazili. Naj se le pripravijo. Ozmerjam jih kakor pse.»

«Kaj se razburjaš, stara? Dostojen človek sem, prerokuj tudi meni!»

«Ti si dostojen človek, ti? Ti si pravo seme biriško! Kaj hodiš ponoči okoli naših šotorov?»

«Videl sem Rezo in Mrhača, pa sem lezel za njima. Rad bi bil Mrhača zagrabil, ker ga imamo na piki, ampak ne vem, kako bi bil opravič. Med vas sem si pa vendarle upal, čeprav vem, da me cigani ne marate preveč.»

«Zato si upaš, ker nisi oborožen in veš, da te ne bomo v kašji snedli. No, se bomo že še videli in drugače pogovorili. Najrajši bi poklicala može, ki menda že spe v šotorih. No, pokaži roko, da prej izgineš!»

Nagnila se je nad roko in nadaljevala:

«O, pravi tič si mi. Saj imaš svoje dekle, pa postopaš za Reziko. Glej, da se poročiš s svojo zaročenko, ki je dobro dekle! Strota pretaka solze, saj menda niti sam ne veš, da je že mati. No, roke imam dovolj, saj ni na nji nič posebnega kakor ne na koprivi, ki jih je povsod dovolj ob cesti. Privzdigni še karte. Tako! Dobro je!»

Politični pregled

Na seji v petek sta se
narodna skupščina in senat na novo
konstituirala.

Narodna skupščina je v celoti izvolila staro predsedništvo s predsednikom g. dr. Kosto Kumanudijem, medtem ko si je senat izvolil za predsednika ministra za kmetijstvo g. dr. Ljubomira Tomašiča. Prvi podpredsednik senata je naš ožji rojak g. dr. Miroslav Ploj, drugi podpredsednik pa g. dr. Uroš Krulj. Minister za kmetijstvo gospod dr. Tomašič je

zaradi svoje izvolitve za predsednika
senata podal ostavko

kot kmetijski minister. Posli tega ministrstva so začasno poverjeni ministrskemu predsedniku gospodu dr. Srškiću. Prihodnji seji skupščine in senata bosta sklicani pismeno.

Zaradi odhoda Nemčije z razorožitvene konference v Zenevi

se je angleška vlada odločila za odgoditev razorožitvene konference,

ker je prav uspeh brez Nemčije nemogoč. Angleška vlada pa je slej ko prej proti vsaki novi oborožitvi Nemčije.

Važen dogodek zadnjih dni je

zblizanje med Rusijo in Zedinjenimi
državami.

Največji povod tega zblizanja so Japonci, ki postajajo nevarni obema državama. Zadevna pogajanja med obema državama potekajo ugodno. Kot protiutež pripravlja Japonska sporazum s Kitajsko, da si olajša svoj položaj nasproti Rusiji in Ameriki.

Francoska poslanska zbornica je v ponedeljek pozno v noč obravnavala vladni načrt za izboljšanje državnih financ, da bi se odpravil primanjkljaj v državnem proračunu. Pri glasovanju pa se je poslanska zbornica z večino glasov izrekla proti predlogu, zaradi česar je

francoska vlada podala ostavko.

Padeč Deladierjeve vlade ni iznenadil francoskih politikov, ki ga smatrajo tudi kot nujno posledico razvrzanih razmer v vladnih strankah.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Zagledala se je v karte in zakričala:

«V nevarnosti boš, ker nas boš lovil, ti ne pridiprav ti! Ej, mili moji ljudje, pridite in nalozite jih biriču na ta račun!»

Martin je poskočil, čeprav ga je bolela noga. Urno je odšel.

Ciganka se je za njim glasno smejala.

Zdaj je še bolj čutil bolečino in se jezil sam nad seboj, da ga je radovednost gnala tako daleč za Režiko. Skobec ga je pač pošteno šavnil, pa je le šel še semkaj firbec past.

Martin Skaza jo je le počasi rezal proti Kranju. Sam ni vedel, kolikokrat se je ustavil in počival. Šele, ko se je znašel na kranjskem mostu, se je globoko oddahnil. Ko je stopil v Zorčevo krčmo pod mestom, si je najprej privoščil merico žganja. Kasneje je pričel piti vino. Jezik se mu je razvezal in začel je navzočnim lagati, da so pri nas še vedno rokovnjači, da je Veliki Groga ustanovil nove čete, ki bodo po vojaško opremljene prikorakale v Kranj in v Kamnik ter vse oplenile, če jih meščani sami ne bodo krepko prijeli.

Njegova fantazija je rasla in rasla. Nazadnje se je hvalil, kako je naletel na štiri take junake, dva je pobil s sablo; a ko je pograbil tretjega, ga je četrti udaril v nogo, da se mu še zdaj pozna.

«Kdor ne verjame, naj pogleda!» je zaključil Skaza zmagoslavno in dvignil hlačnico.

«O, to je pa od pasti», se je zasmejal pek Lennart, ki je bil znan lovski veščak.

Zdaj se je vsa družba krohotala na Martinov račun, kar mu pa ni bilo všeč. Jezen je umolknil,

izpraznil svojo merico in še «lahko noč» ni rekel, ko je odkrevsal skozi vežo v klanec.

Polnoči je že odbilo, ko je prišepal zunaj mesta, se ustavil pred nizko Urbančkovo hišo ter potrkal na okno.

Okno se je odprlo. Prikazala se je ženska glava in zaspan glas je nejevoljno zašepetal:

«Ponočnjak! Nikoli ne daš miru! Ali meniš, da se ti bom zmerom oglašala, kadar se ti bo vzljubilo? Pridi podnevi kakor pošten ženin, ne pa ponoči kakor tat dekliskih src! Pa menda še ne veš, kako je z menoj? Popoldne me je obiskala stara ciganka in mi povedala, da sem tako. Le pripravi se! Preden bom povila, pojdem h kranjskemu sodniku, ki je pameten gospod. Vse mu povem. Moral se boš z menoj poročiti. Sicer mi je žal, kolikor imam las na glavi, da sem se spajdala s teboj, toda zdaj je, kar je! Otrok mora imeti zakonskega očeta, zato mi gre! Vem, zakon ti pač smrdi, pa boš moral ugrizniti tudi v to kislno jabolko, kaj hočemo.»

Martin jo je pogovarjal. Pričel ji je trditi, da jo ljubi in da jo bo res poročil, ker brez nje ne more živeti, ter da sanja o nji vse noči.

Dekle ga je zavrnilo:

«No, radovedna sem na tvoje sanje. Ti sploh niti ne sanjaš ne, kakor se meni zdi, saj si vse noči na nogah, ti krokarski maček! Zdaj vem, da se iz mene samo norčuješ.»

Martin ji je pa govoril o mesečini, ki sije po polju kakor v njegovem srcu zvesta ljubezen. Prisegal ji je, da ostane večno samo njen.

**Imenitno neguje
temne lase**

Doslej ste zastoj vpraševali, kako je treba negovati temne lase. Zdaj pa imate poseben, čisto preprost pomoček: Redno umivanje las z novim Brunetaflor Shampooom. Učinkuje naravno in edinstveno zaradi hequila, ki ga ima v sebi. Kostanjasta barva, temni ton sta s tem neverjetno poudarjena. Lasje dobe krasen lesk in čudovit lesk. Nenavadno lepo se kodrajo.

Zajamčeno brez
sode in kemičnih
barvil.

FLIDA SPECIAL SHAMPOO
BRUNETAFLOR

DOPISI

BREZOVICA PRI KOČEVJU. Naša Poljanska dolina ob Kolpi tvori zdaj eno samo veliko občino iz petih dosedanjih občin (Čeplje, Dolnja Podgora, Dol, Stari trg in Radence). Bilo je zelo živahno po dolini zadnje dni pred volitvami. Punktaši so obdelovali ljudi na vseh straneh. Imeli smo tri liste, katerih nosilci so bili: g. Josip Šterk, gostilničar in mesar v Predgradu, gospod Marko Majerle, gostilničar in mesar v Starem trgu, in g. Peter Mavrin, posestnik v Jelenji vasi. Lista g. Šterka je dobila 210, lista g. Majerleta 158 in lista g. Mavrina 6 glasov. Dali smo večino glasov g. Šterku, nosilcu liste JNS. Gospod Šterk je znan daleč preko doline kot napreden

in pošten gospodar. Naša «Domovina» nas je že mnogokrat učila: «Volilci! Napredne može na čelo!» Ubogali smo «Domovino» in prav smo storili. Živahno je bilo na dan volitev. Že ob 6. uri zjutraj so se zbirali vozniki od povsod, da bi vozili brezplačno volilce na volišče v Stari trg. Nasprotniki seveda niso bili veseli, ko smo tako lepo zmagali in pokazali, da hočemo ostati napredni Jugoslovenci.

ČEPLJE OB KOLPI. Izvolili smo si za župana g. Josipa Šterka, gostilničarja in mesarja v Predgradu, kateremu smo poverili vodstvo nove občine. Prepričani smo, da bodo v novi občini denarnice manj trpele, ker kriza svojo pot ostro nadaljuje. — Na večer volitvenega dne smo imeli požar. Pogorela je lepa zidanica g. Jurija Valentica. Ogenj je zanetil zlobna roka. Škoda z varovalnino ni krita. Potrebo gasilnega društva

Nazadnje jo je vendar nekoliko pomiril.

Tedaj je počasi prišel nekdo mimo. Glava neznanca je bila sklonjena. Le včasih je dvignil obraz v jasno noč, pogledal v zvezde in nekaj mrmral.

«Kdo je ta?» je vprašala deklica.

«Ali ga ne poznaš? To je vendar kranjski doktor, advokat Prešeren, tisti, ki zлага pesmi o lepih ljubicah», ji je odvrnil Martin.

Prihajač ju je mimogrede pogledal in šel dalje proti kranjskemu polju. Luna je prijazno sijala in obžarjala obraz zamišljenega šetalca.

Ko se je Skaza proti jutru prebudil, je čutil silno bolečino v nogi. Sepajoč je prilezel do omare in jo odprl. V predalu je imel steklenico z arniko. Pričel se je z arniko krepko drgniti po nogi. Bolelo ga je in peklo, da se je pačil in vzdihoval, toda vztrajal je in še dalje mazal in se masiral. Nazadnje je boleče mesto povil s toplo flanelasto krpo in spet legel.

Toplota je dela biriču zelo dobro. Zadovoljno je poležal in zamrmral:

«Takole! Zdaj bo pa že. Zdaj le vse še enkrat do dobra premisli, preljubi Martin, potem pa skoči na plan!»

Dogodki prejšnjega dne so se vrstili pred njim v spominu in on je sklepal, preudarjal in se jezil:

«Zavoljo tega hudičevega divjaka Mrhača bi bil lahko prišel ob nogo. Vsam skupaj pokažem! Čakaj, ti tiček, ti Veliki Groga, tako majhnega

lutijo vaški možje le ob času ognja, potem pa vse mine. Vse mogoče, le tega ne potrebujemo, tako pravijo očetje naše male občine. — Letina se je obnesla vsestransko slabo. Pili pa sploh ne bomo, ker vinograde nam je spomladi poparila slana, poleti pa jim je škodovala bolezen. Enako kokor zadnje letino.

GORNJI LOGATEC. Kakor doslej še vedno so tudi pri zadnjih volitvah pokazali gornjelogaški volilci v ogromni večini svojo narodno zavednost in odločnost. Ne prigovarjanje ne agitacija od hiše do hiše in tudi razne obljube in spletke niso opoziciji pomagale do zaželenega smotra. Upajmo, da bo ta porazni izid volitev opozicijo iztrenil, da bo spoznala svojo zmoto in se vrnila na pot trezne gospodarske politike v napredek naroda in Jugoslavije. Novo upravo občine vodi dosedanji župan g. Puppis, njegov namestnik je notar g. Mrevlje, ostali člani uprave pa so: Franc Istenič, Ivan Petek, Jožef Brus in Fran Lenasi. Občinski odbor obseja iz 18 članov, ki uživajo splošno zaupanje ljudstva. Vsem zavednim volilcem greša za njih možat nastop ob prihodnjih volitev javno priznanje in zahvala.

SODRAŽICA. Tudi v naši občini so nasprotniki napeli vse sile, da bi pri občinskih volitvah preprečili zmago JNS. Šli so od hiše do hiše in govorili, kako zanesljiva je njihova zmaga. Toda zaman so bila ta stara agitacijska sredstva, kajti ljudstvo jim je obrnilo hrbet in obračunalo z njimi. Že v zgodnjih jutrnjih urah se je pokazalo, da ima Jugoslovanska nacionalna stranka večino. Zmagali smo s 406 proti 236 glasovom. Nosilec naše liste je bil doma in daleč naokrog znani ugledni nacionalist g. Ergen Ivanc, ki že nad pet let zorno vodi našo občino. Kakšno zaupanje je imela nasprotna lista, se vidi iz tega, da je tretjina njihovih kandidatov in namestnikov volila naše liste ali pa se volitev sploh ni udeležila. Že pred zaključkom se je zbralo pred voliščem več sto volilcev in žena, ki so prirejali navdušene ovacije nacionalni misli, nosilcu in predstavnikom JNS. Kot prvi je izpregovoril gospod Josip Oberstar ter se zahvalil vsem nacionalnim volilcem. Nato se je pa zahvalil za izkazano mu zaupanje župan g. Ivanc, ki so ga vsi navdušeno pozdravljali. Sokolski pevski zbor je zapel več narodnih pesmi in tamburaši so igrali, dekler ni prišla godba ribniškega Sokola. Zatim se je vsa množica zgrnila v lep spreved z bakladi po trgu in vzklíkala narodnemu edinstvu in nacionalni misli. Zmagoslavje se je še povečalo, ko

so ljudje zvedeli, da so zmagale tudi vse okoliške občine. Takih manifestacij še ne pomnimo v našem trgu. Pred razhodom manifestantov se je sprijelo staro in mlado in zaplesali smo veliko narodno kolo okoli tpe, tako da nam bo ostal ta dan v trajnem prijetnem spominu.

SV. JURJ OB ŠČAVNICI (Smrtna kosa.) Te dni smo spremili k večnemu počitku nenadno preminilega g. Alojzija Hrašovca, upokojenega orožnika in posestnika iz Sovjaka. Pokojnika smo spoštovali vsi kot pošteni in moža trdnega značaja. Bil je zaporečno več let član načelstva tukajšnje posojilnice in tudi član sokolske čete. Na njegovi zadnji poti so ga spremljali v častnem številu gasilci, orožništvo, Sokoli in mnogo drugega občinstva. V imenu načelstva posojilnice se je od pokojnika poslovil g. Domajnko, v imenu sokolske čete pa učitelj g. Korošak. Ohranimo značajnemu možu blag spomin!

GOSPODARSTVO

„Pri meni se ta pasma ne obnese“

Tako zagotavlja ali piše ogorčeno marsikateri, sicer za napredek vnet kmetovalec. «Poizkusil sem že to pasmo, pa je za nič», pravi potem.

Ne zamerite mi, vendar moram reči, da kmetovalec, ki kar tako slepo izraža sodbo glede kakšne pasme, ni živinorejec, ne pozna osnovnih pravil živinoreje ali pa ima kak stranski prekupčevalski namen; hoče namreč s prodajo kake tuje pasme napraviti pri nepončenem ljudstvu dobro kupčijo.

Vedimo najprej, da so v vsaki pasmi dobre in slabe živali. V eni pasmi je več dobrih, v drugi manj. Pred kakimi tri sto leti so bile v splošnem vse goveje pasme v Srednji Evropi bolj ali manj enake glede mlečnosti, telesnosti in rasti. V krajih, kjer so začeli pri domači živini že zgodaj z odbiro, pravilnim krmiljenjem in vzrejo v mladosti, so v teku desetletij vzgojili tako živino, kakršna je danes v Švici in marsikje drugod. To živino, ki so jo vzgojili Švicarji, so potem kupili in redili naprej mnogi naši in hrvatski veleposestniki, ki nudijo živini po večini še danes podobne rejske prilike, kakršne je imela živina doma v Švici. Če naš kmet vidi potem te živali pri naših veleposestnikih ali pri naših prekupčevalcih s hrvatsko živino, ni čudno, da so mu vseč in da se mu porodi želja, rediti take

živali tudi doma. Ne pomisli namreč, da so te lepo oblikovane in močne živali in njihovi starši in prastarši vzrasli v popolnoma drugih rejskih in krmskih prilikah, kakor so naše siromašne rejske in posebne talne in podnebne razmere. Če potem tako žlahtno, našim razmeram neprilagodno žival (na primer montafonsko ali lisasto) postavimo v naš, bržčas nezdrav hlev in jo krmimo s slamo in kislim senom in nje teleta pustimo stradati, potem ta žlahtna živina v naših domačih razmerah ne bo dolgo dobičkonosna, ne bo dolgo dajala desti mleka. V prvem rodu že, ali vsaj v drugem in tretjem rodu bo slabša kakor naša stara domača živina. Izjemo pomeni v nekem pogledu Dolenjska.

Iz vsega tega je sklepati le eno: Ostanimo pri svoji stari domači pasmi, če nočemo doživeti razočaranj! Če ne letos, čez nekaj let, ko bomo dobili zarod žlahtne tuje živine, bomo gotovo razočarani.

Umni nemški živinorejec pri Guštanju g. Osiander, ki zna rediti goved gotovo po vseh predpisih, je pred leti na mah odprdal vso montafonsko živino, ker ga je ujezila jetičnost živali. V velikovško okolico je uvedel avstrijski minister, bivši kmetijski potovalni učitelj g. Šumi, pred 25 leti simodolsko govedo iz Švice. Danes vsi odločilni strokovni ljudje svarijo pred križanjem domače bele živine s simodolsko in so glede te razočarani.

Posebno se odlikujejo zdaj pri nas nekateri mesarji, ki delno gojijo za jetiko dovzetne montafonce, delno kupčujejo in posredujejo kupčije z raznovrstno hrvatsko lisasto živino. Kmetovalci v svoji nepončenosti vidijo pri tej živini naravno lepe oblike in marsikateri kmetovalec nasede tudi prepričevalnim zagotovitvam glede visoke mlečnosti.

Tudi v naši domači pasmi so dobre živali, ki svoje dobre lastnosti prenesejo na zarod. Treba je te živali le poiskati, naprej rediti in ohraniti njihova teleta za plemo. To nalogo so prevzele pri nas živinorejske zadruge in rodovniški odseki, ki zaradi nerazumevanja ali nerazpoloženja posameznikov in zaradi kratkotrajnega dela še ne morejo pokazati posebnega uspeha in velikih izboljšanj pri domači živini.

Priznajmo, da smo malo storili v nekaterih okrajih pred splošno uvedbo rodovniških organizacij za izboljšanje domače živine. Kri uvožene živine, predvsem bikov, se je zaradi nesmo-

te naredim, da se boš pustil od mene krmiti kakor neboljeno ščenec!»

Se nekaj časa je poležal in se nato počasi obelkel. Sklenil je sodnika sporočiti najprej zavoljo Groge, češ, da ima rokavnjač svoje zavetišče pri lepi Rezi na Gorenji Savi, kamor zahaja tudi njegov nadobudni brat Mrhač, ki je najhujši divji lovec v vsej deželi. Pa tudi ciganom ni maral priznati:

«Le polovimo vso to svojad in pozaprmo, saj ni za drugo! Kdo jih bo pa gledal in pazil na nje, da česa ne zmaknejo!»

Ko je pričel pred sodnikom s svojim poročilom, ga je starec radovedno poslušal in ga sam še podrobneje vse izprašal. Takoj je vse ukrenil, da se šli biriti še popoldne loviti rokavnjače in cigane. Dovolil je tudi Martinu, da sme pregledati vso Rezikino koč, za katero se je Skaza najbolj zanimal, tako da je postal sodnik kar nekam pozoren, ga po strani pogledal in vprašal:

«Kaj se pa tako zanimata za tisto Rezo in njeno koč? Svoje neveste imate. Le glejte, da se pravočasno spravite pod streho, sicer boste potili krvavi pot. Moji služabniki ne bodo zapeljevali deklet s praznimi obljubami. Le pametni bodite, sicer boste plačevali za otroka tako, da boste evlili.»

Martin je povesil glavo:

«Je pa že vse sklepatala in me zatožila.»

«V tem malem gnezdu tega pač ni treba. Oboje hitro vse izve, še tisto, kar ga prav nič ne

Skaza je hodil tisti dan kakor polit cucek. Popoldne je pa kmalu oživel, kajti treba je bilo iti nad cigane in tega se je veselil. Fant je imel to napako, da je vsako smolo, ki jo je sam zakrivil, naprtil drugim. In tako je tudi zdaj dolžil Reziko, da je ona sama kriva, da se je izpozabil in širil vanjo. Pri tem pa ni pomislil, da o tem sodnik ni ničesar vedel in tudi njegova izvoljenka ne, pač sta pa vedela, da se laska drugim in jih izkuša zamrežiti.

Možje postave so popoldne nepričakovano prikomastili v Rezikino hišico.

Spočetka jim ni hotela odpreti. Zaprotili so ji, da bodo vkomili s silo. To je pomagalo. Odprla je. Vse so prebrskali in pretaknili, a najti niso mogli ničesar.

Dekle je upala, da bodo hitro odšli, pa se je zmotilo.

Ko so pretaknili vse kote in niso našli ničesar sumljivega, je Skaza obstal pred Reziko, ji zlobno pomežiknil in dejal:

«Res nismo ničesar sumljivega našli, toda za tem tiče druge reči. Ni dovolj, da nimaš ničesar takega, kar bi dokazovalo tvojo krivdo.»

Nato je zvišal svoj glas:

«Ti pojdeš z nami! Obdolžena si, da si pomočnica ni desna roka rokomavha Velikega Groge. Počakala boš lepo v kranjskih zaporih dotlej, da ga zgrabimo. Treba bo vaju dobro izprašati in postaviti z licem v lice. Sam Bog ve, kakšne važne reči skrivata. Da imaš res zveze z rokavnjačem, lahko dokažem jaz sam, cesarsko-kraljevi

birič, saj sem na lastne oči videl, da je bil v tvoji koči.»

«Če pride kdo k meni, me menda zato ne boste zapirali», se je prestrašila Rezika.

«O, seveda pojdeš na ričet. Veš, tudi srce se ti bo morda bolj omečalo.»

«Vi se samo šalite, gospod Skaza, saj vem, da ne nameravate kaj slabega; prepričana sem, da me boste pustili doma.»

«O, nič se ne šalim, ljubica mila. Še na misel mi ne pride kaj takega. Kar pripravi se! V Kranju te že čaka nezabeljen ričet.»

«Pustite me vendar, kaj sem pa storila?» je planilo iz dekleta.

«O, meni nisi ničesar storila, še premalo si mi storila», se je režal Skaza in namignil dvema tovarišema, ki sta takoj obstopila dekletu.

Rezika se je razhudila:

«Sram vas bodi! Mene, siroto, zgrabite kar na lepem in me hočete vlačiti okoli zdaj, ko se niti braniti ne morem!»

Skaza se ni za to zmenil. Bil je v svojem elementu in takoj je bil ves navdušen za lov. Kar priganjal je, da se morajo hitro zasukati, da vlove še cigane, ki jim sicer lahko še uidejo, če jih slučajno zapazijo.

Imeli so srečo. Cigani so jih zapazili šele tedaj, ko so bili biriti že blizu šotorišča. Moški so pograbili svoje orožje in zbežali. Otroci so zavriščali, babe zajavkale. Krepki Martinov glas je vse prevpil. Skaza je stal pred šotoriščem in kričal:

(Dalje prihodnjé.)

trne vzreje telet kmalu porazgubila. Posestnikov, ki so res odbirali za plemo najboljšiše izmed najboljšega, kakor g. Rozman iz Zavadnje pri Soštanju, je na primer v vsem planinskem slovenjgraškem srezu le nekaj. Znatno število ljubiteljev domače pasme v srezu se je zadovoljilo s tem, da je dokupovalo najlepše krave in bike v okraju, ne da bi doslej sami kaj vzredili, ker manjka časa in morda tudi znanja za vzrejo telet.

Rodovniške organizacije na Koroškem in Gornjem Štajerskem, ki delajo res smotrno že 14 let, pa imajo danes domačo goved (marijadorce, pomurce), ki glede telesnosti, lepih oblik in hitre rasti prav nič ne zaostaja za rdeče-rumeno lisastimi simodolci in sivimi montafonci in le-te glede mlečnosti, predvsem pa glede kakovosti mesa močno prekaša.

Kdor ne verjame, naj gre na lice mesta, kakor so šli kmetovalci iz slovenjgraškega okraja leta 1931. in kakor so se o tem mnogi mogli še letos ponovno prepričati. Fran Weiriz.

Slajenje mosta

Na osnovi člena 2. zakona o vinu in pravilnika k temu zakonu je banska uprava izdala obče dovoljenje za slajenje mostov iz letošnjega zaradi neugodnih vremenskih razmer nepopolno ali slabo dozorelega grozdja, in sicer z naslednjimi omejitvami in pogoji:

1. V nobenem primeru ni dovoljeno dodati na 100 litrov mošta več kakor 4 kilograme rafiniranega sladkorja.

2. Za vinorodni okoliš ormoško-ljutomerski in za pekrski podokoliš se dovoljuje povečanje sladkobe mošta do največ 19 stopinj po klosterneuburški mostni tehtnici.

3. Za vinorodne okoliše Kozjak in Gornje Slovenske gorice, Gornjeradganske gorice, Haloze (Spodnje, Srednje in Gornje), za vinarski podokoliš Razvanje-Fram-Slovenska Bistrica in za vinograde v občinah Dolnji Lendavi in Orešju v srezu Dolnji Lendavi se dovoljuje povečanje sladkobe mošta največ na 18 stopinj po klosterneuburški mostni tehtnici.

4. Za vse ostale vinorodne okoliše in podokoliše (Srednje Slovenske gorice, Prekmurske gorice brez občin Dolnje Lendave in Orešja, šmarško-rogaško-kozjanski in celjski okoliš, drameljsko-savinjski okoliš, Bizeljsko in Posavje, krško-kostanjeviški, novomeško-mokronoško-litijski in črnomeljsko-metliški okoliš, podokoliš Vinarije-Konjice v srezu Konjicah in haloško obrobno pogorje v srezih Mariboru, desni breg, in Šmarju pri Jelšah) se dovoljuje povečanje sladkobe mošta največ na 17 stopinj po klosterneuburški mostni tehtnici.

Protazij Celestinič:

Pogumna Katrica

Vlak je obstal na postaji Brezovju in izstopila je peščica potnikov, ki so se hitro porazgubili v noči.

«Ali ni tistale Gozdnikova Katrica?» je vprašal železničar zadnjo potnico, ki mu je izročila vozni listek. «Kaj pa nosi v svojem ogromnem zavoju?»

«Seveda je Katrica. Skupaj sva se vozili iz Ljubljane.»

«To bo debelo gledala, ko bo zvedela zgodbo, ki se je pripetila včeraj pri nas.»

«Katica je imela veliko srečo. Njena bogata gospodinja, ki je pri njej služila čez tri leta, je umrla in ji zapustila razne reči in še lepo vsoto denarja.»

«Njeno srečo bo precej kalila ta neprijetna zgodba», je ponovno nategnil železničar radovednost mladi potnici.

«Kaj pa se je zgodilo? Jaz tudi že nisem bila tri tedne doma, pa ničesar ne vem.»

Železničar je začel nato pripovedovati, kako so orožniki prijeli mladega Gašperja, sina graščaka Koloburnika. Gašper je osumljen, da je smrtonosno obstrl Primoža, sina veleposelnika Klobavca v Grmovnici. Pri tem pa da ni čisto nedolžen Katričin zaročenec Miha.

«Za božje ime, to pa moram takoj povedati Katricini. Prav gotovo še ničesar ne ve, je v naglici dejala potnica in že izginila.

Kakor milijoni za pranje pripravljenih rok

No milijone kisikovih mehurčkov – vsak zase Vaš pomočnik – se razvije med kuhanjem (vsaj 15 minut) v raztopini Schichtovega Radiona in poganja milno peno skozi tkanino. Tako operete perilo – ne da bi bilo treba Vašim rokam kaj delati – lepo in prizanesljivo, če redno uporabljate Schichtov Radion.

črnomeljsko-metliški okoliš, podokoliš Vinarije-Konjice v srezu Konjicah in haloško obrobno pogorje v srezih Mariboru, desni breg, in Šmarju pri Jelšah) se dovoljuje povečanje sladkobe mošta največ na 17 stopinj po klosterneuburški mostni tehtnici.

5. Vsak vinogradnik ali kupec grozdja, ki se tega občega dovoljenja poslužuje in sladi svoj mošt, mora preko svoje občine in sreskega načelstva predložiti pisмено prijavo v dvojniki po obrazcu, kakor je predpisan v zgoraj navedenem pravilniku. Te prijave je predložiti za ozem-

Katrice pa ni več došla. Kljub ogromnemu zavoju, ki ga je vlekla s seboj, je Katrica s hitrimi koraki stopala proti domu. Njena visoka in prožna postava se je že bližala gozdiču, ki se je videl pred njo v slabotnem zvezdnem siju majskega večera. Vonj mladega listja je polnil ozračje. Pot, ki je držala sprva navkreber, se je spet malce nagnila. Zagledala je znane široke travnike, čez katere so se vlekile tanke meglenne tančice. Skozi meglo in temo pa se je svetlikala iz dalje ob robu gozda edina luč. Ko je Katrica zapazila luč, je za trenutek obstala in se nasmejala.

Doma ne vedo, da pride. Kakšno bo veselje, ko jim pokaže svoje zaklade, ki jih prinese iz mesta. Lepo posteljno perilo, volnene odeje, svileno obleko in celo zlato zapestnico; to vse ji je darovala pokojna gospodinja. Po vrhu pa še hranilno knjižico z lepo vsoto. Začudila se bosta mati in Miha. Lahko se je smehljala in gledala v luč, ki se je svetlikala ob robu gozda kakor izgubljena zvezdica. Večerni veter je prinašal iz vasi zategnjene glasove nabožne pesmi.

Katica se je pokrižala. V mestu pa človek res vse pozabi. Niti enkrat v vseh treh letih ji ni padla na um misel na majske večernice, ki se pri kapelici v njeni rojstni vasi vrše vsak maj vse večere.

«Jutri pojdem k večernicam», si je rekla Katrica; zavest, da je doma, jo je šele zdaj prevzela z vsem veseljem. Jutri jutraj pojde Miha z njo na postajo, da ji bo pomagal odnesti velik kov-

čeg. Jutri mu bo rekla, da si je zdaj že toliko prihranila, da se lahko vzameta. Katričina lica so žarela, ko je mislila na Miha. Zdaj se je zasvetila lučka čisto pred njo. Katrica je že zagledala kljub temi podobo svelega Florijana, naslikano na desni strani hiše. Obstala je še enkrat in v prekipevajočem veselju, da je spet doma, glasno zajuckala: «Juhu!»

Tedaj so se hišna vrata odprla. «Kdo pa kriči?» se je začul glas starejše žene.

«Jaz sem, mama,» je odgovorila Katrica in je hitro stopila bliže, «na domačem dvorišču bom pač smela biti malo glasnejša.»

«Jezus Marija, kaj ti si, Katrica? Pa tako pozno zvečer. Od kod prihajaš in zakaj?»

«Ne bodite hudi, mama, moja gospodinja je umrla in...»

«Umrta je? O, nesreča, zdaj si pa ob dobro službo.»

«Seveda je škoda prijazne in dobre gospo, v vsi moramo enkrat umreti. Zapustila mi je deset fisočakov, a tri imam prihranjene. Tole zavoj je tudi moj. Nekaj pa imam še na postaji v kovčegu.»

«To je prav lepo od tebe.»

«Za vas imam lepo črno volneno blago za obleko, a Mihi sem kupila pipo.»

«No, stopi hitro v hišo!»

Katričina mati se je poročila s kočarjem Gozdnikom šele v poznejših letih. Katrica je bila hčerka njenega prvega moža in njo je privedla v novi zakon, kakor je tudi Gozdnik že imel s svojo prvo ženo sina Miha. Oba otroka sta bila

lje bivše ljubljanske oblasti vinarskemu nadzorniku pri banski upravi v Ljubljani, za področje bivše mariborske oblasti pa pomočniku vinarskega nadzornika v Mariboru.

6. Sladiti mošt samorodnic, čistih ali v mešanici z domačimi sortami vinske trte, je najstrožje prepovedano.

Vrednost denarja

Na naših borzih smo dobili v devizah (k spodnjim tečajem naj se prišteje še premija 28.5 %):
1 nizozemski goldinar za 23.07 do 23.18 Din;
1 nemško marko za 13.62 do 13.73 Din;
1 ameriški dolar za 40.36 do 40.64 Din;
100 francoskih frankov za 224 do 229 Din;
100 češkoslovaških kron za 169 do 171 Din;
100 italijanskih lir za 301 do 303 Din.

Avstrijski šiling se je prodajal v zasebnem kliringu po 8.80 Din. Dolar se prodaja po 52 Din s premijo vred.

Vojna škoda se je trgovala po 243 do 245 Din, investicijsko posojilo pa po 51 Din.

Sejmi

30. oktobra: Studenec (srez Krško), Veliki Gaber;
31. oktobra: Črnomelj;
2. novembra: Vitanje, Cerknica, Mirna, Jesenice;
3. novembra: Pišce, Zagorje, Dravograd;
4. novembra: Konjice, Sv. Lenart nad Laškim.

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na ptujskem sejmu so bile za kilogram žive teže naslednje cene: kravam od 2.25 do 4, telicam od 3 do 4.50, volom od 3 do 4.50, bikom pa od 3 do 4.25 Din.

SVINJE. Na ptujskem sejmu so bile cene prascem po 80 do 180 Din za rep, svinjam po 7 do 12, prolenkam po 6.50 do 7.50, pol debelim po 7.50 do 8 in plemenskim svinjam po 6 do 7 Din za kilogram žive teže.

VINO. Lepo vreme v preteklem tednu je nekoliko pospešilo zoritev grozdja. Belo grozdje je doseglo 16 do 18 odstotkov sladkorja. Ponujajo se že novi povreli mošti štajerskih in dolenskih belih vrst po 4 do 5 Din, portugalka in črni burgundec pa po 4.50 do 5 Din in tudi po višji ceni.

že odrasla. Kmalu sta se začela rada gledati, saj sta bila oba mlada, zdrava in čvrsta. Pa sta sklenila, preden je šla Katrica v službo, da se bosta vzela, ko toliko prihranita, da si lahko ustvarita svoje ognjišče. Miha je hodil na delo v opekarno.

«Ali je oče doma in — Miha?» je vprašala Katrica.

Mati je skomignila z ramami. «Oče je v sobi, a saj veš, kako je z njim. Spet ga je nasekal. Zdaj spi in vsi svetniki ga ne zbude. Kod se zdaj Miha potika, ti ne vem povedati.»

«Kaj je Miha postal postopač, mama? Morda že tudi pije, kaj?»

«To ne, a v opekarni za zdaj ni dela. Nimajo komu prodajati opeke. Ne vem, kaj je Mihi. Čisto se je izpremenil. Mislim, da je bil poleg, ko so obstrelili mladega gospoda. Pa saj jaz ničesar ne vem.»

«Katerega mladega gospoda so obstrelili?»

«Salamensko dekle, kaj ničesar ne veš?» se je začudila mati in povedala zgodbo, ki je razburjala vse vasi domače in sosedne občine. «Samo da bi prišla Mlinarjeva Lenka; veš, ta služi zdaj v graščini za kuharsko pomočnico, ta ve vse natančneje.»

Katrica ni z nobeno besedo motila poročila svoje matere, samo njene ustnice so se tiho gibale in zelo blede je bila, kar se pa ni videlo v slabo razsvetljeni veži. Mati je odprla sobna vrata in potisnila Katrico v sobo. Na klopi pri mizi je ležal stari Gozdnik in smrčal. V tem ko je mati odvezovala zavoj, je Katrica izginila iz sobe.

Stare zaloge pri vinogradnikih se vedno bolj krčijo, zato so cene stalne od 4 do 5 Din za boljše 11odstotna namizna vina in po 5.50 do 6.50 in 7 Din za finejša sortna vina. Dobijo se pa tudi še partije izpod 4 Din. Kaže, da so cene dosegle svojo višino.

HMELJ. Cene v Savinjski dolini so malo popustile. Zadnje dni se je nakupovalo blago po 60 do 68 Din za kilogram. V Zalcu na Češkoslovaškem so cene od 1800 do 2200 češkoslovaških kron za 50 kg.

KRMA. Na mariborskem trgu so bile cene za 100 kg: otavi 30 do 35 Din, pšenični slami 25 Din.

Kratke vesti

— **Nova tvornica tkanin.** V bližini škofjeloške postaje namerava graditi neka tuja tvrdka večjo tvornico tkanin. Pogajanja so dovedla do uspeha in se prva dela že lahko pričnejo. Prvo poslopje bo dograjeno letos najkasneje do srede novembra. Postavila se bo že letos večja predilnica, ki se bo postopno izpopolnila še s tkalnico, belilnico in barvarno. Tvornica bo zaposlovala v začetku okoli 100, kasneje pa nad 300 delovnih moči. Vsa pogajanja za nakup sveta in ostale priprave sta vodila g. Anton Hafner, župan občine Stare Loke, in notar g. Stevo Šink iz Škofje Loke.

— **Lep uspeh kitajskega sejanja pšenice.** Gospod Obermajer iz Hrastnika, ki se peča s sejanjem pšenice na kitajski način, je ugotovil naslednje: Na površini 356 m² je posejal 2 litra pšenice, pridelal je pa 90 kg. Navadno se pridelava pri nas na taki površini le 55 kg pšenice. Bilke so zrastle pri sejanju na kitajski način prav tako visoko kakor pri navadnem načinu, pač pa so pri kitajskem načinu debelejšje, in sicer dosežejo debelost svinčnika. Iz enga zrna pšenice je pognalo 14 do 18 bilk. Ta način sejanja se pri nas torej prav lepo obnese. Zato ga je priporočati posebno malim posestnikom in kočarjem, ki imajo malo zemlje, a morda dovolj delovnih rok.

DOMAČE NOVOSTI

* **Glavna uprava Zveze gasilev kraljevine Jugoslavije.** Na osnovi člena 90. «akona o organizaciji gasilev je imenoval minister za telesno vzgojo g. dr. Hanžek za člane glavne uprave Zveze gasilev kraljevine Jugoslavije za dobo treh let:

Radoslava Gjorgjevića, starosto gasilske zveze iz Beograda; Josipa Turka, postarosto gasilske zveze iz Ljubljane; Mitra Kliščiča, drugega podstarosta gasilske zveze iz Sombora; Antona Cererja, starosto gasilske župe iz Kamnika; Jerneja Vengusta iz Celja; Frana Bulca iz Mirne; inž. Antona Šmita iz Osijeka; inž. Josipa Seiferta iz Zagreba; Vlado Andraševića iz Zagreba; dr. Milana Matića iz Novega Sada; inž. Fabjana Lukasa iz Splita; Stojana Bijelića iz Banje Luke; inž. Bogdana Djukića iz Tuzle; dr. Pero Markovića iz Zemuna; Milana Stefanovića iz Niša; dr. Živojina Milenkovića iz Skoplja in Boža Martinovića s Cetinja. Peter Lekić, glavni tajnik gasilske zveze, in Ilija Pintar, vrhovni inspektor gasilske zveze, sta imenovana za posvetovalna člana glavne uprave.

«Alga» za masažo pri revmatizmu, ishiasu, kostnih boleznih, zbadanju in trganju v mišicah. Na dlan roke zlijte nekoliko «Alge», z namočenim dlanjo drgnite vzdolž mišice oni del telesa, kjer čutite bolečine. Ko se dlan ogreje in posuši, namočite jo znova in spet drgnite. Tako ponavljajte večkrat, potem ovijte nadrgnjeni del telesa z volneno krpo ali rutico. Masirati je treba dvakrat do trikrat na dan, a po potrebi tudi večkrat. Če po prvem vdrgavanju boste opazili prijetno počutje in olajšanje bolečin. Kadar čutite tudi najmanjše nerazpoloženje in trganje, nadrgnite telo z «Algo», ker je to lahko začetek hudega obolenja, ki se mu morete izogniti z malo «Alge». «Alga» se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. Ena steklenica Din 14.—

* **Izpremembe cen za vožnje z vlaki stopijo v veljavo 1. novembra.** V splošnem se bodo cene malo zvišale. Na daljše proge pa se bo voznina v brzih vlakih nekoliko znižala. Zanimiva je zlasti uvedba konkurenčnih cen na progah, kjer delajo železniškemu prometu veliko konkurenco avtobusi. Za te proge bo voznina zelo znižana.

* **Izseljenei se vračajo.** Boj naših ljudi v tujini za kruh je vedno hujši. Mnogo jih je brez posla in na stotine se jih vrača v domovino. V dravsko banovino se je maja, junija in julija za stalno vrnilo 98 izseljencev, in sicer iz Zedinjenih držav 9, iz Kanade 3, iz Argentine 15, iz Francije 17, iz Nemčije 4, iz Belgije 11, s Holandskega 20, ostali pa iz drugih držav. V avgustu, septembru in prvi polovici oktobra se je vrnilo okrog 50 izseljencev. Večina je bila v tujini že dalje časa brez posla, mnogi so čakali na zaslužek že po več mesecev, nekateri celo več let. Več naših ljudi so francoska in nemška oblastva

jopico ali kaj podobnega, česar ni kupil z denarjem svoje delavske plače.

«Bil sem pri trgovcu Muhovcu», ji je dejal pri taki priliki Miha. Muhovec je bil trgovec z divjačino v bližnjem mestecu. Katrica je takrat menila, da je čisto prav, če Miha zdaj pa zdaj ustrelj kakšnega zajca ali pa srnjaka. V gozdu je dovolj divjačine in Mihov ded je bil vendar gozdar.

Ko je prišla Katrica prvič iz mesta na dopust domov, je že drugače mislila. V mestu je bila slišala, kako huda kazen je bila doletela neke lovske tatove. «Greh seveda to ni,» je rekla Katrica, «gospodje sodniki pa vendar mislijo, da je to zločin. Če te dobijo in obsodijo, ne boš za časa zapora mogel delati in ne boš ničesar zaslužil.»

Pihala mu je na srce tako dolgo, dokler ji ni obljubil, da bo pustil puško pri miru. V njeni navzočnosti je moral puško shraniti na podstrešju in kotiček obiti z deskami. Šele potem se je umirila. Ko se je vrnila k stari gospodinji, je ta zbolela in Katrica dve leti ni mogla več domov.

Zdaj pa je spet doma in ve, da Miha svoje obljube ni držal. V gozdu je bil nekdo obstreljen in mladi gospod Gašper, ki je bil vedno tako dober nasproti Katrici in ki ji je še službo preskrbel v mestu, je zdaj v zaporu.

«Katrica, kod lažiš?» se je oglasila mati spodaj. Katrica se je obrnila in prišla s počasnimi, težkimi koraki po stopnicah. Tedaj so se hišna vrata odprla, vstopil je Miha in od presenečenja skoro okamenel, ko mu je mačeha zaklicala:

(Konec prihodnjič.)

Mladenka je po ozkih lesenih stopnicah hitro stopala na podstrešje. Gori se je v temi pritipala do skritega kotička, obitega z deskami. Odstranila je eno desko in segla z roko v skrivališče. Njeni prsti so otipali hladno cev puške. Iskala je dalje in našla patrone.

«Jezus Marija», je zamrmrala, padla na kolena in zakrila obraz z rokama.

Gozdniki so bili v prejšnjih časih gozdarji na veleposestvu grofa Klobuštrina. Grof je bil slab gospodar in so mu posestvo prodali. Novi lastnik si je uredil vse po svoje in je začel pametneje gospodariti. Mihov ded, ki je bil trideset let Klobuštrinov gozdar, je izgubil službo, ki jo je moral prepustiti mlajši moči. Za odpravo je dobil stari Gozdnik hišico na koncu gozda in nekaj zemljišča okoli poslopja. Novi gozdar ni odobral tega daru staremu gozdarju, češ, da se bo v tej hišici tik ob gozdu razvilo gnezdo lovskih tatov. Ker novi gospodar ni bil lovec, ga pomisleki novega gozdarja niso odvrnili od njegovega sklepa. Gozdniki so torej lahko ostali v svoji hišici. To zgodbo je povedal Miha Katrici, ko je ta nekega dne odkrila skrivnost v hišici skrite puške. Ded je kmalu po upokojitvi umrl. Mihov oče je postal opekarniški delavec, ki je pozneje zaradi pijančevanja pozabil puško. Toda v Mihi se je zbudila stara lovska kri Gozdnikov.

«Kaj,» se je hudoval Miha, «moj ded je bil dolga leta gozdar, pa bi jaz ne smel iti v gozd!»

Očistil je staro puško in tedaj je večkrat prinesel Katrici iz mesta kako pisano ruto, svileni

izgnala brez povoda ali pa so jih osumila komunizma, samo da so se jih lahko odkrivala. Večina izseljencev povratnikov je brez vsakih sredstev. Nekatere so poslali domov kar odgonsko. Tukajšnji izseljenski urad jim je moral dati denarno podporo, da so lahko potovali domov.

* **Poizvedba glede jugoslovenskih vojaških grobov na Koroškem.** Na pokopališču v Tinjah blizu Celovca je skupen grob jugoslovenskih vojakov, ki so padli v ondodni bližini in širši okolici pri koroških bojih v aprilu in maju leta 1919. Jugoslovenske žrtve so na omenjenem pokopališču zagrebli takrat Nemci, ker so se morali naši v tamošnjem pasu začasno umakniti. Po ponovnem zavzetju dotičnih postojank se je na grobu ponovil posmrtni obred tudi po jugoslovenskem vojaštvu. Izvršil se je pod vodstvom g. vojnega kurata, čigar ime se je pozabilo. Nastopili so tedaj baje tudi vojak-pevci. Izmed žrtev, ki jih krije tinski skupni grob, nam je zanesljivo znan samo padli pravnik Ivan Kislinger, doma na Teharjah, ki je takrat kot podporočnik načeloval 1. stotniji celjskega pehotnega polka (zdaj 39., prej 87.). Baje počiva z njim še pet do šest drugih vojakov. Ker bi nujno potrebovali njih osebne podatke, se svojci in tovariši-soborci vljudno vabijo, da nam z njimi poslužijo, in sicer prej ko mogoče na naslov: Stane Kislinger, Celje, Stritarjeva ulica 33. Oglasijo se pa lahko tudi svojci onih žrtev, ki so bile takrat, prej ali kasneje, pokopane na kakem drugem koroškem pokopališču, da se dobi pregled vseh v tedanji dobi padlih. Zadostuje dopisnica. Za žrtve v Tinjah je v teku akcija, da dobe čimprej dostojen grob z napisno ploščo, izkazujočo imena in podatke vseh pod tamošnjo skupno gomilo počivajočih vojakov. Dotični gospod vojni kurat se prav tako nujno prosi, da se blagovoli oglašiti s pojasnili. Omenjena akcija bi se seveda dala razširiti tudi na vse ostale jugoslovenske vojaške grobove po avstrijski Koroški. Dolžnost nam bodi, da ne pozabimo onih, ki so morali svoje življenje položiti na žrtvenik naše svobode.

* **Pred ustanovitvijo Ljudskega vseučilišča v Ljubljani.** Pretekli teden se je na povabilo Zveze kulturnih društev v Ljubljani vršil v mestni posvetovalnici širši sestanek, ki je razpravljajal o ustanovitvi Ljudskega vseučilišča v Ljubljani. Na sestanku so bili zastopani: vseučilišče, mestna občina, Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, Delavska zbornica, narodno gledališče, državna studijska knjižnica, Radio Ljubljana in Novinarsko združenje. Posvetovanje je otvoril predsednik Zveze kulturnih društev ravnatelj g. Jug, nato pa je sestanku kot zastopnik mestne občine predsedoval g. dr. Bohinjec. Predsednik in tajnik ZKD ravnatelj g. Jug in g. dr. Mihelak sta poročala o sedanjih pripravah za Ljudsko vseučilišče. ZKD je pri vseh odločitvah činiteljnih našla polno razumevanje in povsod dobila zagotovilo podpore, tako da sta obstoj in delo Ljudskega vseučilišča že zagotovljena. Ljudsko vseučilišče bo prirejalo predavanja in redne tečaje za izobraževanje naroda. Prostora bo dobilo v novi zgradbi trgovinske akademije. Ljudsko vseučilišče bo nepolitična ustanova.

* **Živinski sejem v Ljubljani** bo namesto v sredo 1. novembra (praznik Vseh svetnikov) že v torek 31. t. m. Naslednji sejem bo 15. novembra, to je tretjo sredo.

* **Smrtna nesreča na savinjski progi.** Nedavno se je pri karambolu voza s savinjskim osebnim vlakom na železniški progi med Zalcem in Šentpetrom hudo ponesrečil 32letni hlapec Miha Radišek iz Vrblja pri Zalcu. Dan nato je vlak na savinjski progi povozil neko kravo, a v četrtek dopoldne se je zgodila smrtna nesreča med Šentpetrom v Savinjski dolini in Polzelo. Ob 10. dopoldne se je vozila okrog 30 let stara služkinja Angela Zalokarjeva iz Presečnega v okolici Slivnice pri Celju s kolesom iz Št. Petra proti Polzeli. Na prelazu čez železniško progo je hotela prehiteti osebni vlak, ki je vozil s Polzele v Celje. Bilo pa je že prepozno. Lokomotiva je podrla Zalokarjevo, ji zdrobila lobanjo in odrezala des-

nico na dveh mestih. Vlak se je takoj ustavil. Zalokarjevo so prenesli v službeni voz in jo odpeljali v Celje, a je izdihnila že med vožnjo od Petrovč do Celja.

* **Posledice streljanja z možnarjem.** Ob priliki nedeljskega cerkvenega prošenja v Žegarcih je streljal z možnarjem med drugimi vaškimi fanti tudi 17letni dninar Vinko Merčnik, ki se mu je pa naboj že med nabijanjem razletel in ga hudo ranil na levici. Merčnik je moral v mariborsko bolnišnico.

* **Smrt na travniku.** Te dni so našli nedaleč od postajališča Hajdine na travniku ob cesti neznanega mrtveca. O dogodku je bila obveščena orožniška postaja v Ptuj. V mrtvecu so spoznali 70letnega pilarja Škrobarja iz Maribora. Zadel ga je kap.

Nevarnost prehodne dobe. Vsaka prehodna doba je nevarna, a zlasti prehodna doba deklic v dekleta in dečkov v mladeniče. Vsaka prehodna doba je nevarna in v zvezi s tem, posebno pa je nevarna prehodna doba deklic v dekleta (doba pubertete). Pri deklicah nastanejo v dobi od 12 do 17 let temeljite izpremembe, ki označujejo prehod v deklišvo. Ta prehodna doba je karakterizirana s pojavom izgube krvi. Tako deklice začno, ako niso v polni fizični moči in posebno močne konstitucije, slabeti, izgubljati veselje do dela, trpe na glavobolu in v mnogih primerih shujšajo, a slabokrvnost, ki je posledica, vtira pot tudi mnogim drugim boleznim. Deklicam je treba v nadomestilo dajati za izgubljeno kri in slabo kri taka sredstva, ki vsebujejo železo kot najvažnejšo sestavino krvi. Sredstvo, ki krvi nadomešča železo, znano vsem zdravnikom, preizkušeno z uspehom od sto tisočev oseb, je «Energina» za krepitev krvi, živcev in teka. Dolžnost vsakega roditelja je torej, da dá dekletom in dečkom med 12 in 17 leti, ko so v razvoju, oziroma v dobi pubertete, in ko morajo imeti najbolj jako in zdravo kri, dnevno 2 do 3 žličice «Energie», železnatega vina. «Energina» se dobiva v vseh lekarnah v zaprtih originalnih steklenicah po pol litra. Ena steklenica «Energie» stane Din 35.—. Po pošti ga razpošilja: Laboratorij «Alga», Sušak, 3 velike steklenice «Energie» Din 110.—, 6 steklenic Din 220.—, 12 steklenic Din 440.— in dve steklenici zastoj. — Reg. S. br. 4787/32.

* **Samomor.** Te dni so našli v Celju 66letnega Antona Arzenška obešenega na oknu v jedilni shrambi poleg njegovega stanovanja. Zapustil je dvoje pisem, v katerih pravi, da ga žene v smrt nesreča, ki ga je stalno spremljala. Arzenšek je živel dolga leta v Celju in je bil zaveden narodnjak.

* **Strašen požar v Dolnjem Križu.** Lepo gorsko vasio Dolnji Križ pri Žužemberku je zadela v nedeljo huda nesreča. V gospodarskem poslopu posestnika Jožeta Škufce je nastal zvečer iz neznanih vzrokov požar, ki se je širil dalje. Med prvimi so prihiteli na pomoč gasilci iz Smihela, a so se morali zaradi strašne vročine predvsem omejiti na omejevanje požara. Z veliko požrtvovalnostjo so se odlikovali tudi gasilci iz Zagradca, Dobruha, Dvora in Krke. Nastopilo je bilo članstvo sedmih društev iz okolice. V velikem naporu in požrtvovalnosti združenim močem pa se je šele proti jutru posrečilo udušiti ogenj in odstraniti nadaljnje nevarnosti. Zgorelo je petim posestnikom 15 gospodarskih poslopj, polnih živeža, kmetijskega orodja in krme. Pogorelci so posestniki Jože Škufca, Franc Papež, Rozalija Binčičeva, Feliks Hrovat in Jože Hren. Po površni cenitvi znaša škoda pol milijona dinarjev, a vsi pogorelci so bili zavarovani komaj za skupno vsoto 60.000 Din. Zaradi tolike škode zdaj pred zimo so seveda vsi navezani na pomoč dobrosrčnih rojakov in oblastev.

* **Huda avtomobilska nesreča** se je pripetila na križišču ceste med Zelimljami in Pijavo gorico. Popoldne se je peljala v smeri proti Zelimljam, na kolesu 23letna posestnikova hči Angela Podlogarjeva iz Kopačnika pri Zelimljah. Za njo je privozil neki avtomobilist, ki je zadel naravnost vanjo. Vrgel jo je s kolesa in ceste daleč na travnik, kjer je Podlogarjeva obležala z zlomljeno levo nogo, manjšimi poškodbami po životu in s strgano obleko. Avtomobilist je ustavil in skušal dekletu pomagati, prihiteli pa so tudi drugi ljudje in pozvali orožnike. Ti se ugotovili,

**Od bolečine
k ugodju**

Brez ozira kakšnega izvora je bolečina, Vam Aspirin tablete hipoma vrnejo ugodje. Vzemite jih brez skrbi! Pri nakupu pazite na Bayerjev križ. Ima ga vsak omot in vsaka tableta.

ASPIRIN

V. L. Jugla k. d. Zagreb, Glavna 32.
Oglas je registr. pod S. br. 3407 od 1. III. 1933.

da je nesreče res kriv avtomobilist, ki je vozil po desni strani ceste in se premalo ognil kole-sarki. Avtomobilist je ponesrečenko sam naložil na avto in jo prepeljal v ljubljansko bolnišnico.

* **Vlom v žužemberški občinski urad.** V eni zadnjih noči so neznanci vlomili v žužemberški občinski urad in odnesli iz blagajne, ki so jo razbili, okrog 14.000 Din gotovine. Za seboj so izkušali zabrisati vse sledove ter so s kunjjo obri-sali celo tla, vendar pa so v naglici pozabili na svoje prstne odtiske, ki so se na pokrovu blagaj-ne v debelem prahu prav dobro poznali.

* **Morilec ministra Neudorferja žrtev eksplozije.** V hiši Krogota Marka, kmetovalca v Zgornjem Ladanju, občina Vinica, srez Varaždin, se je pri-petila 11. t. m. ob 16. močna eksplozija. Zaradi eksplozije se je hiša pri priči zrušila. V trenutku eksplozije so bili v hiši Krogotova Jana, žena posestnika, Krogot Josip, njegov sin, Broda Mio, zet Krogota Marko, Keleman Josip in Zrinjski Franjo, tovariša Krogota Josipa iz iste vasi. Krogota Josipa in Jano so potegnili izpod razva-lin mrtva, drugi pa so bili hudo ranjeni. Preiskava je dognala, da je Krogot Josip 11. t. m. ob 11.30 prinesel v očetovo hišo ovoj sumljive vsebine in ga odprl pred prisotnimi, ki so videli, da so v njem peklenški stroji. Eksplozija je na-stala, ker je Krogot Josip ravnal s temi stroji ne-oprežno. Na kraju eksplozije so našli dva revol-erja belgijskega izvora kalibra 7.65 z gravirano označbo «Ustaš», 129 nabojev kalibra 7.65 z za-četnimi črkami UGRAGU, eno obrambno bombo bolgarskega izvora, pet drog, ki z njimi rušijo železniške pragge, ostanke peklenških strojev in manliherico s 35 naboji. Preiskava je dognala, da je Krogot Josip do maja delal v Argentini. Po odhodu v domovino se je napotil na Madžarsko med emigrante, kjer se je izšolal za atentatorja in se seznanil z načinom, kako je treba ravnati s peklenškimi stroji. Za časa svojega šestmesečne-ga bivanja v domači hiši je ponovno potoval na Madžarsko, odkoder se je vedno vračal z razstre-lilnim orodjem in z denarjem. Z zasliševanjem obtožencev in prič in s priznanjem Krogota Mar-ka, očeta usmrčenega Krogota Josipa, so dognali, da je le-tá dne 24. avgusta ubil v Zlatarju Mirka Neudorferja, ministra na razpoloženju, kar po-trjuje tudi dejstvo, da so pri istem Krogotu Jo-

sipu dobili v žepu naboje z oznako «UGRAGU», kakršne so našli tudi v Zlatarju, kjer je bil Neudorser ubit. Teh nabojev ne izdelujejo nikjer v naši državi. Preiskava je naposled ugotovila, da je Krogot Josip 29. septembra postavil dva peklenška stroja na železniško progo pri Zidanem mostu, kjer pa nista eksplodirala, drugi peklenški stroj pa je odložil pri Zaprešiču, kjer je eksplodiral v noči od 6. na 7. oktobra. Preiskavo vodi policijska uprava v Zagrebu.

*** Strašen zločin pri Trojanah pojasnjen.** Skrivnostni umor, ki se je izvršil predzadnjo soboto zvečer pod trojanskim klancem nad posestnikom Valentinom Trdino, je razburil vso okolico. Orožništvo iz Trojan je pričelo pod svojim komandirjem g. Pavšnarjem vestno preiskavo na vse strani. Že takoj spočetka je nastal sum, da so zločinci domači ljudje. Posebno je letel sum na pokojnikovega brata Toneta, ki se je vrnil iz Holandije. Kakor so trdile ljudske govorice, se je brat Tone zagledal v lepo Valentinovo ženo. Dalje se je doglalo, da je bila žena delavca Jožeta Herleta iz Kotredeža, ki je sestra umorjenega, na domu brata v soboto in da je tudi tam prenočila. Ljudje so tudi videli, da se je Herle odpravil proti večeru od doma. Vse to je rodilo sum, da je bil izvršen umor po dogovoru med najbližjimi sorodniki pokojnika. V torek prejšnjega tedna so bili v Zagorju orožniki iz Trojan, ki so v Kotredežu iskali Herleta, katerega pa ni bilo doma, ker je šel na pogreb svoje žrtve v Št. Gotart. V sredo nato so Herleta aretirali in ga na zagorski orožniški postaji dolgo brez uspeha zasliševali. Odvedli so ga nato vklejenega na Trojane na ondotno postajo, kjer je naposled priznal umor. Trdil pa je, da je bil samo žrtev svojega svaka, pokojnikovega brata Toneta, ki mu je ponudil 5000 dinarjev, če spravi s sveta Valentina, da bi tako Tone dobil njegovo ženo. Za umor sta se dogovorila že za časa košnje in je takrat Herle prejel tri tisočake na račun. Po tem priznanju so takoj trdo prišli Toneta, ki je naposled tudi priznal, da je izpoved svaka Herleta točna. Zločin je torej pojasnjen. Koliko sta tudi Herletova in pokojnikova žena udeleženi pri umoru, bo določila preiskava. Obe sta bili obenem s Herletom in Tonetom Trdino aretirani in oddani sodišču na Brdu.

Kot kronometer bo deloval vaš želodec, ako uporabljate za odprtje prašek «Magna» purga. Otroci malo, odrasli veliko žlico v vodi ali mleku. Ako vzamete prašek «Magna» na konici noža po jedi, pospeši prebavo, odpravi zagatenje, zgago, kolcanje, bljuvanje, neprijetno sapo iz ust. Zdravi katar želodca in čreves, hemoroide, čire v želodcu. «Magna» se dobiva v lekarnah. En zavojček Din 4.—, Rn. 3563, Reg. S. 4788/52.

*** Tretji vlom v isto trgovino v Ljutomeru.** Neznani vlomilci so v eni zadnjih noči že tretjič posetili trgovino g. Metoda Senčarja v Ljutomeru. Lastnica nasproti stoječe hiše je začela ponoči sumljiv hrup, potem pa je slišala, kako je neko težko železo zaropotalo na tla. Stopila je k oknu in ko ga je odpirala, je zagledala pred vrati Senčarjeve trgovine na vse štiri sklonjenega moškega, ki je najbrž nekaj pobiral. Na sumljiv zvok se je neznanec ozrl, potem pa je stekel. Moški je bil bolj majhne postave, v sivi obleki, s sivo čepico in bos. Omenjena hišna posestnica je nato poklicala sstanovalec in sosedo; prispel je tudi ponoči čuvaj, ki je ugotovil, da so vrata Senčarjeve trgovine samo prislonsena in da je bilo vlomljeno. Vlomilci so pobrali celo vrsto storjenih moških in ženskih oblek, pa tudi oblečeno moško lutko, ki je stala v vratih. Zanimivo je, da je to že tretji vlom na istem mestu. Kakšni dve uri poprej je menda isti vlomilec poizkusil srečo pri trgovki Emi Zemljčevi v Strožji vasi. Iz okna trgovine, ki je bilo vedno zaprto in založeno z blagom, so izdrli železni krč in pobrali skozi odprtino vse, kar so mogli doseči. Plen so pobasali v vreče, ki so jih tudi ukradli.

*** Dva brata ustreljena v zidanihi.** Nedavno sta popivala brata Lajk Anton in France, posestnikova sinova iz Lacigoveev, v nekem vinogradu nedaleč od Polenškaka. Ko sta bila že nekoliko

vinjena, sta odšla proti domu, mimogrede pa sta zavila še k botru, posestniku Martinu Petku v Braslovcih, ki je bil prav tako v svoji zidanihi. Prosila sta ga za kozarec vina. Petek jima ga je odklonil, ker je vedel, da se fanta rada med seboj prepirata in ker ju je videl pijana. Nastal je prepir in eden izmed obeh fantov je zagrabil kuhinjsko grebljico ter dvakrat udaril starega Petka. Njegov sin Lojze je prihitel v zidanihi, ko je slišal vpitje, in se je zelo ustrašil. Nazadnje je v bojazni, da mu fanta ne bi ubila očeta, zgrabil puško in oddal proti napadalcema na slepo dva strela, ki pa sta Antona in Franceta oba zadela v spodnji del trebuha. Strela sta bila smrtna. Eden bratov je takoj umrl, drugi pa šele, ko so ga prepeljali domov. Oče in sin sta bila aretirana.

*** Pobeg prijetega vlomilca.** V hišo posestnika in trgovca Jerneja Jelovčana na Muravah v Poljanski dolini se je splazil ponoči tat. Okoli pol 2. ure zjutraj je vzdramila gospodarja v podstrešju nenavadna hoja. V slutnji, da utegne biti pod krovom kak nepridiprav, je gospodar prižgal svetilko in šel gledat, kaj je. Komaj pa je napravil nekaj korakov, mu je prišel nasproti tuj moški, ki se je takoj lotil Jelovčana. Na klince je prihitela moža na pomoč njegova žena in po ljutem boju se je slednjič zakoncema posrečilo, da sta ga spravila na tla. Ropar se je posluževal pri napadu noža in je gospodarja precej hudo porezal. Sosedje, ki so bili medtem obveščeni o vladu, so prihiteli k Jelovčanovim in so skupno roparja, ki je še vedno obupno otepal okoli sebe, zvezali in poslali po orožnike. Vlomilec so odvedli nato na orožniško postajo. Toda nesrečno naključje je hotelo drugače. Ropar se je potuhnil in se na postaji delal zelo spravljlivega. Tik pred odgonom v Škofjo Loko je prosil, naj mu dovolijo, da gre na stranišče. Ugodili so mu. Ko pa je prišel v spremstvu orožnika na hodnik, je zdajci raztrgal vezi na rokah, se pognal čez hodnik kakih šest metrov globoko ter zbežal v zgodnje megljeno jutro.

*** Razpečevalci ponarejenih kovancev.** Te dni je prišel v trgovino g. Zupana v Hrastniku neznan moški, kupil neko malenkost in jo plačal s kovanecem za 20 Din. G. Zupan je pa kmalu ugotovil, da je denar ponarejen; stopil je na železniško postajo, kjer je prosil, da bi poklicali orožnike. Na postaji so primerjali 20dinarski kovanec, ki ga je bil prinesel g. Zupan, ter ugotovili, da je skoro za pol milimetra večji, drugačne barve in tudi drugačnega zvenka. Takoj je bilo obveščeno orožništvo v Hrastniku, ki je ukrenilo vse potrebno, da se zlikovec aretira. Zasledovanje je bilo olajšano s tem, ker so ljudje videli, da je dotični moški v družbi neke ženske ubral pot proti Zidanemu mostu. Orožniška postaja je takoj obvestila o dogodku orožnike na Zidanem mostu, v Radečah in Laškem. Skupnemu prizadevanju orožniških postaj se je posrečilo, da so kmalu prišli razpečevalsko dvojico.

*** Dva podjetna tatova** so imeli na obiskih pri posestnici Heleni Habjanovi na Breznici v zminski občini. Eden tatov je vdrl v sobo in pobral lastnihi precej srebrnine, nekaj zlatnine in drugih malenkosti. Orožniki so oba tatinska brata izsledili. Enega so zaprli, drugi pa je ubežal.

*** Kolesarjeva neprevidnost je zakrivila smrt.** V nedeljo je šla stara žena Terezija Petričeva iz Brune vasi v spremstvu dveh žensk od maše v Mokronogu domov. Vse tri so dospеле že blizu Brune vasi, ko se je po cesti pripeljal neznan kolesar. Pridrevil je do žen. Mlajši dve sta skočili pod cestni breg, stara Terezija Petričeva pa tega zaradi starosti ni utegnla storiti. Kolesar je zavozil naravnost v njo in močan sunek je podrl nesrečno ženo, da je padla in nezavestna obležala. Nezavestno ponesrečenko so odpeljali na njen dom, kjer je ponoči umrla.

*** Nova manipulacija z vložnimi knjižicami.** Nečedne špekulacije s hranilnimi knjižicami še niso pred sodiščem razčiščene, vendar je upati, da pridejo v kratkem času na dnevni red. V zadnjem času pa so odkrili druga, prav pretkano zasnovana sleparstva s hranilnimi knjižicami nekega

uglednega denarnega zavoda, ki je pod zaščito. Našla se je premetna družba nekdanjih vojnihi varžnikov, ki je začela gotove zaznamke v teh knjižicah brisati kemično. Denarni zavod je na hranilnih knjižicah izvršil prenos prvotnega lastnika na drugega na ta način, da je staro knjižico pridržal, novemu lastniku pa izdal drugo, običajno z zaznamkom «Prenos iz vložne knjižice št. ...» Ta zaznamek je bil vtisnjen pod novo številko vložne knjižice. Nato je zavod zabeležil letošnji datum prenosa kakor tudi višino vloge. Nekatere knjižice so bile tudi vinkulirane ali opremljene z gesli. Neki bivši trgovec je prišel na drzno misel, ki jo je tudi izvedel. Nakupil je knjižice zaščitenega denarnega zavoda in se spravil na posel. V knjižicah je kemično prav posrečeno izbrišal vsak zaznamek. Knjižico je potem predložil pri blagajni zavoda in zahteval večje zneske, ki jih je tudi dobil izplačane, kajti zavod izplačuje vsote, vložene letos, v višjih zneskih kakor one, vložene prejšnja leta. Pri blagajni niso opazili, da je knjižica v glavni točki ponarejena. Trgovec pa je imel tudi svoje pomagache. Celo neka mlada uradnica, ki je imela mesečne plače 2400 dinarjev, mu je pomagala pri tem početju. Tako se mu je posrečilo, da je dvignil pri zavodu po 2000, 5000 in celo 8000 Din naenkrat, medtem ko so dobivali stari vlagatelji le zneske, kakor jih je določevala posebna lestvica za izplačilo vlog, namreč po 100 do 500 Din. Golo naključje je odkrilo vse početje. Gospodična Mara je prišla dne 23. septembra k bančniku, ki kupuje hranilne knjižice, za kar ima od oblasti dano dovoljenje. Ponudila mu je tri hranilne knjižice z manjšimi vlogami. Gospod je bil pripravljen vzeti knjižice za 68 odstotkov zapisanihi vlog. Gospodična je odvrnila: «Grem brata vprašat. Njegove so.» Po dobrih 15 minutah se je vrnila in prtpomnila, da brat ne dovoli, naposled pa se je le zadovoljila z zneskom 2680 Din. Predstavila se je bila za Elo Žitnikovo. Ker je bila sobota in že proti večeru, je bančnik spravil knjižice v blagajno. V ponedeljek jih je pa natančneje ogledal. Ko je list obrnil proti svetlobi, je opazil radirano vrsto. Vzel je povečevalno steklo in ugotovil, da je bilo na knjižici nekaj važnega zradirano. Poslal je knjižice k denarnemu zavodu, ki si jih je takoj pridržal in uvedel preiskavo. Zadeva je bila javljena policiji in v nekaj dneh je bila razkrinkana vsa družba.

*** Z nožem.** V Mostečnem pri Makolah se je izvršil krvav pretep z nožem in sekiro, ki ga je v prvi vrsti povzročila šmarnica. Spoprijela sta se posestnikov sin Alojzij Frangeš in Rok Kolar, ki sta imela neko staro sovraštvo med seboj in je Kolar Frangeša s sekiro trikrat udaril. Frangeš je potegnil žepni nož in mahnil z vso silo štirikrat proti Kolarju, ki se je kmalu s krvjo oblit zgrudil. Prepeljan je bil v mariborsko bolnišnico.

*** Gospodar in preužitkar.** Peter Bole je pred tremi leti pribežal v Jugoslavijo kot goriški Slovenec in se nastanil v Bršljinu, kjer je kupil od Alojza Drenika hišo z vrtom. S kupno pogodbo pa je 52letni mož prevzel tudi preužitkarja 68letnega Matevža Janka, kateremu je moral dajati dosmrtno stanovanje in osebno oskrbo. Zaradi preužitka je prišlo med obema šestokrat do spora, enkrat celo do tožbe. Bole je z njim potrpel, kolikor se je pač dalo, največ pa je pri tem trpela njegova žena, zlasti zaradi snage. 28. julija letos je Boletova žena nenadno zbolela. Mož jo je dal takoj prepeljati v bolnišnico, kjer pa je že naslednjega dne umrla. Ves potrt je Bole zvečer prišel domov, istočasno pa je prikolovratil pijan tudi njegov preužitkar Matevž, ki je prišel v veži preklinjati: «Hudič je yzel tvojo babo, zdaj bo pa še tebe.» To je Boleta tako razburilo, da je starca sunil s pestjo v lice s tako silo, da se je Matevž pri vratih kar sesedel. Nato je bilo še nekaj sunkov v rebra. Drugi dan je moral v bolnišnico, kjer je kmalu po prevozu umrl. Sodnozdravniška komisija je pri raztelesenju trupla ugotovila, da je Matevž umrl zaradi otrpjenja srca, vendar je bila njegova smrt v zvezi s poškodbami na glavi in v levem prsnem košu, ker so bila zlomljena štiri rebra. Okrožno sodišče je Petra Boleta obsodilo na dve leti robije.

*** Požar s smrtno nesrečo.** V Britofu pri Kranju je v petek ponoči gorelo gospodarsko poslopje posestnika in gostilničarja Franca Gorjanca. Pri gašenju je en ostrešnik, ko se je streha sesula, tako nesrečno zadel domačina Jožeta Pičmana na vrat, da mu je zlomil hrbtenico. Pičman je za poškodbami čez nekaj dni umrl.

Za naše naročnike!

Pred kratkim smo razdelili položnice med tiste naročnike, ki za letošnje niso poravnali vse naročnine. Vsi ti naj se zavedajo, da je po treh četrtinah leta že skrajni čas, da plačajo malenkostno naročnino, ki se zahteva za »Domovino«, za časopis, ki jih je ves čas zabaval, poučeval in obveščal o vseh važnejših dogodkih doma in v tujini. Naj ne bo nevhvaležnosti med vami, zato oddajte naglo položnice na pošti in plačajte vsak svoj znesek, ki ga dolgujete na naročnini. Kdor je položnico izgubil ali komur se je pokvarila, naj piše upravnistvu po drugo. Dobil jo bo nemudno.

Uprava »Domovine«.

Roditelji, ki sta jim mar sreča in zadovoljstvo v rodbini, morajo, čim opazijo na kakem rodbinskem članu bledost obraza, pomanjkanje volje do jedi, nervoznost, pogosti glavoboli, nespečnost, lahko razdražljivost, utrujenost, vedeti, da so to posledice slabokrvnosti, a preprečiti morete še hujša obolenja, ako takoj podvzamete ojačanje krvi z železnatim preparatom, kakor je »Energina« za jačanje krvi, živcev in teka. Zdravniki trde, da so za okrevanje otrok in odraslih dovolj 3 velike steklenice. Je dobrega okusa, zato ga pijejo radi otroci in odrasli. »Energina« se dobiva v lekarnah. Pol litra Din 35.—.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

LEPA ZMAGA PRI OBČINSKIH VOLITVAH V ŠMARTNEM PRI LITJI.

Šmartno pri Litji, oktobra.

Pri občinskih volitvah sta bili v naši občini postavljeni dve listi, in sicer lista JNS z nosilcem županom g. Josipom Strmanom in lista pristašev bivše SLS z g. Ernestom Drčarjem. Naša lista je dobila 402 glasova (20 občinskih odbornikov), lista g. Drčarja pa 347 glasov (4 odbornike).

Volilna borba je bila zelo huda. Nasprotniki so se posluževali prav nelepkih agitacijskih sredstev in niso prav nič štedili z lažmi in klevetami. Po stari navadi so volilcem z vso gotovostjo zatrjevali, da je zmaga na njih strani, in hoteli so delati razpoloženje z različnimi lažnivimi lepaki.

Naš narod, ki je seveda do vrha sit razburilnega politiziranja in mu je več do pametnega dela kakor do praznih besed, je pri volitvah z veliko večino glasov poveril zaupanje sedanemu županu g. Josipu Strmanu in s tem nasprotnikom pokazal, da ne mara njihove razdiralne politike. Polom punktaške politike je moral priti, saj smo že siti njihovega hujškanja, ki ne vodi v dobro ne pri občinski ne pri državni politiki.

Čast in hvala fantom in možem volilcem, ki se niso podali punktaškemu strahovanju.

PREKMURSKI GLASNIK

Opozorilo. Ponovno opozarjamo vse člane Jugoslovenske nacionalne stranke (JNS) v dolnjo-lendavskem srezu, da je glasilo naših organizacij zdaj list »Domovina«. Prosimo člane, prijatelje in sodelavce, da se naročijo na »Domovino« in jo po svojih močeh širijo med znanci in prijatelji. Pod naslovom »Prekmurski glasnik« bomo priobčevali razne članke in dopise iz našega sreza. Vsi, ki so doslej prejimali list, naj plačajo naročnino, da se jim list ne ustavi. — Sresko tajništvo JNS.

Agrarna zajednica, ki je bila ustanovljena leta 1924, je zdaj oživila svoje delovanje. Na občnem zboru je bil izvoljen novi odbor: načelnik poslanec g. Hajdinjak, podnačelnik g. Josip Kirali, člani pa katehet g. Janko Verbanjšek, g. Štefan Kuhar in g. Josip Zver. Vsa pojasnila se dobe v pisarni sreskega tajništva JNS v Dolnji Lendavi.

Opozarjamo ogradne zanimance, da je koristno za nje, če se včlanijo v tej zajednici. Zajednica se naziva: Agrarna zajednica za dolnjo-lendavsko okolico.

Občinske volitve. Zaradi objave izida občinskih volitev v časopisu je nastalo med člani JNS precejšnje razburjenje. To razburjenje je popolnoma razumljivo. Zadeva se bo v kratkem pojasnila. Sreski odbor bo v najkrajšem času sklical sresko skupščino, na kateri se bodo zastopniki naših krajevnih organizacij lahko pogovorili o vsem. Toliko v vednost vsem s priporočilom, da z majhnim potrpljenjem počakajmo razčiščenja vse zadeve.

Vodna zadruga. Ministrstvo je ugodilo glede Vodne zadruge prošnji vseh občin, ki so prošnjo podpisale na skupni seji v Turnišču in ki jo je g. poslanec izročil na odločilnem mestu. Komisarjat je dvignjen in v teku novembra se bo izvršil občni zbor prizadetih zanimancev. Več o Vodni zadrugi prihodnjič.

Neznani požigalec. Predzadnjo nedeljo zvečer je nebo zažarelo nad Zenavljami. Goreti je začelo za gospodarskim poslopjem župana Balleka, kjer je bila zložena slama, pripravljena za kritje strehe. Plameni so z vso naglico objeli vse gospodarsko poslopje, tako da so komaj še rešili živino. Na pomoč so prihitela štiri gasilna društva, ki so se lotila omejevanja ognja. G. Ballek je bil župan v Zenavljah skoro 30 let in si je gotovo v izvrševanju svoje službe nakopal sovražnika, ki mu je zdaj ob koncu njegovega županovanja zažgal streho nad glavo. Pripravil ga je ob vse in vsa družina je pahnjena v največje siromaštvo. Vsi občani sočuvstvujejo s pogorelcem in zahtevajo, naj uvedejo oblastva najstrožjo preiskavo, da se izsledijo zločinci.

Poljske miši v Prekmurju. V veliki množini so se pojavile miši po polju okrog Dolaje Lendava. Res je skoro ves letošnji pridelek pospravljen, vendar lahko napravijo miši veliko škodo na posevkih. Zatiranje teh škodljivk se je organiziralo. Za zadevo se je zavzelo tudi sresko načelstvo, ki je poskrbelo za strup. Ta strup se bo razdelil med kmetovalce, da bodo začeli borbo s škodljivim zalego.

Vlom v trgovino. V eni zadnjih noči je bil izvršen vlom v Dolgoševo trgovino v Glavni ulici v Dolnji Lendavi. Neznani vlomilci so nemoteno razmetavali po trgovini, kar jim je prišlo v roke. Vlom so opazili šele zjutraj.

NAŠI NA TUJEM

KANADSKO PISMO.

Kirkland Lake, oktobra.

Dolgo časa se že ni nihče oglašil iz naše naselbine, ki je na severu Kanade. Tu nas je precejšnje število Slovencev, ki smo po večini zaposleni v zlatih rudnikih, ki sicer obratujejo s polno paro, ali vendar je mnogo brezposelnih. Vzrok je ta, ker iz drugih delov Kanade prihajajo sem za delom. Kakor je znano, vlada brezposelnost v vsej Kanadi.

Društveno se precej gibljemo. Imeli smo dve podporni društvi, in sicer Kranjsko slovensko katoliško jednoto in Slovensko narodno podporno jednoto. Dokler je bila dežela v blagostanju, sta društvi še izhajali. Ko je pa prišla brezposelnost, smo bili udarjeni tudi pri društvi. Prisiljeni smo bili, ustanoviti lastno podporno društvo. Letos, v februarju, smo Slovenci ustanovili društvo, ki se uradno imenuje Slovensko kanadsko podporno društvo (SKPD), ki mu predseduje g. Matija Špehar. Društvo ima okrog sto članov. Ker pa je tako rekoč še v povojih in v slabem finančnem položaju, se je v korist društva ustanovil dramski odsek, katerega vodja je gosp. Franc Meden. Dramski odsek je pod vodstvom režiserja g. Medena priredil dne 1. t. m. igro »Divjega lovca« v prostorih Poljskega narodnega doma. Velika dvorana je bila nabito polna gledalcev Slovanov. G. Meden je v toplih besedah pozdravil občin-

stvo in razložil pomen igre in SKPD. Vsi igralci in vse igralke so prav dobro rešili svoje vloge. Posebno se je odlikoval berač Tonček (Ivan Lavrič), kateremu je občinstvo navdušeno ploskalo. Vsa čast našim igralcem in igralkam, ki so s svojim nastopom pokazali lepe igralske talente. Zlasti gre zahvala g. Medenu, ki se je potrudil, da se je vse tako krasno izvršilo. Le žal, da nas zdaj zapušča in odhaja v svojo ljubo staro domovino, v Cerknico. Njegova oseba bo nenadomestljiva, ker je bil neustrahovit delavec na prostetnem poprišču. Bil je ustanovitelj dramskega odseka SKPD, Pevskega društva »Triglava«, dalje je bil tudi soustanovitelj SKPD. Povsod je pomagal in bodril ter marsikje ugodno rešil kakšne nesporazume. G. Meden ni samo zaveden Slovenec in Jugosloven, ampak tudi vnet Slovan. Kot našemu neumornemu kulturnemu delavcu mu želimo vse najboljše v stari domovini.

France, ko se boš sprehajal po lepi Cerkniški dolini, se spomni nas in društev, ki si jih ti ustanovil! Ohranili te bomo v prijetnem spominu!

P. G.

Ameriške novice. Svetovna razstava v Chicagu je deležna ogromnega obiska. Tudi naši ameriški rojaki se v veliki meri zanimajo za razstavo. Nedavno je razstavo posetil tudi dr. Josip Ermenc iz Jugoslavije, ki je prišel v Ameriko na obisk. Zdravnik dr. Ermenc je štajerski rojak, ki službuje v Vojvodini. On je bil drugi posestnik svetovne razstave, ki je prišel iz Jugoslavije. Svoje vtiske o razstavi namerja opisati v čikaški »Prosveti«. — V Chisholmu se je ustrelil znani slovenski farmar Anton Tanko, star 50 let in doma iz Zlebiča pri Ribnici. V Ameriki je bil 30 let. Pokojnik zapušča ženo, deset otrok (štiri sinove in šest hčera) in brata. — V West Frankfurtu je preminil rojak Jože Štrukelj, star 45 let, po rodu iz Nove vasi pri Logatcu. V Ameriki je bival 28 let. Tri leta je bolehal za paralizo. Zapušča ženo, dva sinova, dve hčeri in starše. Nedavno je bil umorjen njegov brat Lojze Štrukelj v Henryetti. — Pri delu v premogovniku je bil 2. septembra ubit Franc Urbas, star 53 let in doma iz Ivanjega sela pri Rakeku. V Ameriki je bival 28 let ter zapušča ženo in štiri mladoletne otroke. — V Univerzalu je 2. septembra umrl Ferdinand Sem, star 56 let in doma iz Ljubnega v Savinjski dolini. V Ameriki je bival 31 let. Zapušča ženo, štiri sinove in tri hčere. — V Evelethu je v bolnišnici preminil rojak Tone Rahne, star 52 let, po rodu iz Doba pri Domžalah. Zadnji dve leti je preživel v bolnišnici v Minnesoti. — V Clevelandu so položili v grob Angelo Prijateljstvo, rojeno Papežovo, doma iz Križa pri Trzinu. V Ameriki je bila 50 let. Zapušča tri hčere. — V Crostonu je umrl Alojzij Ferme iz Zagorja ob Savi. V Ameriki, kjer zapušča ženo in sina, je bival 22 let. — »Ameriška domovina« javlja, da se je vrnil v staro domovino rojak Viktor Kubelka, ki je svojedobno sestavil prvi angleško-slovenski besednjak. — V Calumetu so nedavno priredili jugoslovenski dan. Kakor poročajo listi, ni bilo v Calumetu zbranih še nikoli toliko Slovencev in Hrvatov kakor pri tej priliki. Nad 3000 Jugoslovenov se je udeležilo prireditve. — Rojak Ivan Goričan iz Virdena je v svojem prostem času zgradil avtomobil, ki ga goni para. Nedavno se je s tem avtomobilom pripeljal v Chicago, toda policija ga je ustavila in mu povedala, naj kuri s koksom, ker je njegov dimnik v nasprotju z zadevno odredbo. Goričan je obljubil, da bo uvaževal policijsko odredbo.

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vsi vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1459-66; Ned. Dienst: Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

ŽENSKI VESTNIK

Vrt v jeseni

Postalo je hladno in misliti se mora na zadnja jesenska dela na vrtu. Ponekod je že slana pomorila dalije in druge bolj občutljive poletne cvetice trajnice. Zato porežimo sedaj očrnela stebala dalij, gomolje pa pustimo še nekaj časa v zemlji, da pri lepem vremenu v zemlji dozore, nato pa jih bo treba izkopati in ko se bodo popolnoma posušili, shraniti v kleti.

Porežimo pa zamrla stebala tudi drugim cveticam, kakor gladiolam in montbrecijam, in postopajmo z njimi enako, kakor z dalijami. Drugim cveticam trajnicam, ki ostanejo čez zimo na prostem, porežimo stebala in jih sežgimo ali pa denimo na kompostne kupe.

Stebala enoletnih cvetic populimo in denimo na kompost ali sežgemo. Vrtnice nekoliko obrežemo; prav tako nageljne, ki so manj občutljivi za mrz, in gredice okoli njih lepo poravnamo, da se vidi vrt tudi zdaj, ko ni več poletnih cvetic, negovan in ne zanemarjen in zapuščen.

Pomladne cvetice, kakor narjetice, trobentice, orlice, mačehce, potočnice in druge, pa presadimo v skupine na kako prazno gredico, kjer jih čez zimo pustimo in po potrebi nekoliko zavarujemo z listjem ali smrečjem. Vmes pa nataknejo brinja, da nam jih miši ne požro.

Tudi na zelenjadnem vrtu je treba opraviti razna dela. Tako populimo od slane požgana stebala paradižnikov in paprike. Poberemo zadnje zelje in ohrovt z gredic ter ga shranimo za zimo. Tudi karfirole populimo in postavimo v klet, kjer zakopljemo korenine v pesek, da nam čez zimo karfirole naredijo glavice. Solato endivijo povežemo in jo, ko je lepo suha, tudi populimo in shranimo v tople grede ali kleti.

Čas je že tudi, da si nasadimo v zabojčke, če tega še nismo storili, korenčka in peteršilja, da bomo imeli kaj zelenega pozimi.

Tudi radič bo treba nasaditi za zimsko solato.

Odpadlo listje sadnega drevja in lepčičnega grmičevja pograbilimo vsak teden sproti na kupe in sežgimo. Za kompostne kupe to listje ni prikladno, ker ima vse polno škodljivca mrčesa.

Na kuhinjo

Brinov liker. Stolci pol litra dobro zrelih brinovih jagod, vlij nanje liter slivovke; steklenico zamaši in jo postavi za štiri tedne na solnce, a če solnca ni, nad štedilnik. Potem precedi skozi gost prtič. Nato deni 30 dek sladkorja v lonec in dolij četrta litra vode, da prevre, umazano peno pa sproti odstrani. Ko je sladkor vrel pet minut, ga postavi na hladno in ko je že čisto shladen, ga prilij k precejeni slivovki. Nato dobro zmešaj. Liker daj v manjše steklenice, jih dobro zamaši in shrani.

Kumnov liker. Polij s tremi četrti litra vode pol kile sladkorja in ga postavi ob strani na štedilnik, da se počasi stopi, nato ga šele deni na vroče, da zavre. Umazano peno odstrani in ko vre pet minut, ga odstavi in takoj precedi skozi gost prtič. Nato primešaj sladkorju 20 kapljic kumnovega in tri kapljice limonovega olja (dobiš ga v lekarni ali drogeriji), dodaj še pol litra finega (devetdesetodstotnega) špirta in dobro zmešaj. Potem nalij liker v majhne steklenice, jih dobro zamaši in shrani.

Kavni liker. Zakuhaj v treh četrtih litra vode 14 dek sveže zmlate kave in strok na koščke zrezane vanilije. Kavno pokrij in jo pusti vreti toliko časa, da se sesede na dnu; nato jo odstavi in počakaj, da se očisti in shladi. Medtem skuhaj kilo sladkorja v treh četrtih litra vode, umazano peno pa odstrani. Sladkor naj vre pet do deset minut, nato ga odstavi, da se popolnoma shladi. Nato kavno precedi in jo vlij k shladenemu sladkorju, dodaj še liter vinskega cveta in dobro zmešaj. Z zmesjo napolni steklenico, jo dobro

zamaši in postavi na hladno. Čez tri dni zmes spet precedi skozi gost prtič, nato pa napolni z njo majhne steklenice, ki jih zamaši, zapečati in shrani.

Kutinov liker. Dve kili kutin operi in obriši, nato jih zribaj na kruhovem ribežnu. Iz naribanih kutin stisni sok, pridene soku tri žbice, malo koriandra in vanilije, tri četrti kile mrzlega sladkorja, katerega si skuhal na četrti litra vode, in liter finega špirta. Vse skupaj zmešaj, nato pa napolni z zmesjo steklenico in jo dobro zamaši. Steklenico postavi za 20 dni na solnce ali topel štedilnik. Čez 20 dni liker precedi skozi gost prtič in napolni z njim stekleničice, ki jih nato zamaši, zapečati in shrani.

Praktični nasveti

Potenje pod pazduho je dokaj neprijetno. Temu lahko odpomoremo s tem, da si pazduho redno izmivamo z milom. Ako pa to ne pomaga, se moramo izmivati z razredčenim salicilnim špiritom, katerega dobimo v vsaki lekarni. Ta salicilni špirit razredčimo v vodi, nato pomočimo gobico ali vato v to raztopino in si izmijemo pazduho, in sicer zjutraj in zvečer. Da koža preveč ne trpi, se potresimo s pudrom, kateremu dodajmo malo salicilnega praška.

Grda in zamazana parketna tla osnažiš najbolj na ta način, da jih ostružiš z žično ščetjo ali žičnimi oblanci. Tla zbršiš z vlažno krpo in drgni z omenjeno ščetjo ali oblanci v smeri vlaken deščic, nje kakor pa ne povprek, ker sicer deščice razpraskaš. (Bolje pa je, da to prepustiš strokovnjaku.) Potem šele namaži parketna tla spet s svežim mazilom in lošči s ščetjo in krpo.

ZANIMIVOSTI

× **Deževanje zvezdnih utrinkov.** Nedavno ponoči so opazovali ponekod, zlasti na Portugalskem, deževanje zvezdnih utrinkov. Ta ognjeni dež je trajal z nezmanjšano silo pol ure, tako da je bila noč včasih podobna čudnemu, modrikastemu dnevu. Ni čudno, da je ta pojav vzbudil povsod velik strah med praznovnim ljudstvom, zlasti v severnem Portugalu. Tako poročajo, da so hoteli iz nekega drvečega vlaka vsi potniki uiti, ko so zagledali nenavadni pojav, a nekje so začeli biti plat zvona in ljudje so prestrašeni pobegnili v cerkev. Pri tem je vsa zadeva tako preprosta, da bolj preprosta biti ne more. Na ogromnih progah okoli solnca krožijo nešteta drobna in večja telesa, ki predstavljajo, kolikor moremo danes presoditi, drobce nekdanjih repatic. Tudi ob vsakem pojavu kakšne repatice, ki se dovolj približa zemlji, moremo ugotoviti pospešeno padanje meteorov, kajti zemlja jih pritegne iz njihovih prog nase in ko brzijo z neznanosko brzino 50, 80 in več kilometrov na sekundo skozi njeno ozračje, se od drgnjenja ž njim tako segrejejo, da zažare. Po večini se potem izpremenijo v prah in ugasnejo, neki posamezni manjši, a včasih tudi velikanski kosl dospejo do tal, kjer obležijo. Običajno ni zaradi njih nobene škode, a včasih le zvemo, da so tu ali tam zažgali kakšno hišo, ubili kakšnega človeka. Če bi zadnji, doslej največji meteor, kar jih poznamo, treščil na kakšno milijonsko mesto namesto v neobljudeno tundro severne Sibiri, bi doživeli grozoto, kakršne ne pomni človeška zgodovina. Posebno znane so skupine meteorjev, ki dežujejo na zemljo vsako leto dvakrat, okrog 10. avgusta in 12. novembra. Med temi vzbujajo posebno pozornost novembrska skupina, tako zvani Leonidi, ker izvirajo na videz iz ozvezdja Leva. So pa to drobci repatice, ki jo človeštvo pomni nekako že iz prvega stoletja po Kristu in ki se je nekoč pod vplivom solnca zdobila v sestavne dele, ki strašijo še danes po nebu v podobi meteorjev. Zemlja seče na svoji poti okoli solnca njihovo pot in takrat, prav okrog 12. novembra, jih pritegne nase. Vsakih 33 let pa za-

dene na večjo skupino teh mrtvih nebesnih teles in takrat doživljajo posebno gost dež zvezdnih utrinkov. Prav letos se zaključuje takšna 33letna doba in zato razni zvezdoslovci sklepajo, da ni zadnji pojav, ki so ga opazovali te dni, nič drugega nego prvi dokaz srečanja zemlje z gostejšo skupino Leonidov. Iz tega bi lahko sklepali, da bomo v bližnjih dneh in tednih doživeli še več takšnih prizorov, ki bodo celo še čudovitejši od zadnjega.

× **Po 18 letih se mu je vrnil spomin.** Kmet Adam Janošik je leta 1915. bil poklican k vojakom. Ujeli so ga na karpatskem bojišču Rusi ranjenga. Zadel ga je bil šrapnel. Janošik je pri tem izgubil spomin. Rusi so ga izročili Avstriji v zameno za ruskega ranjenca. Ko se je vrnil v Avstrijo, ni več vedel, kdo je, pozabil je tudi na svojo preteklost. Mnogo let je preživel na češkoslovaški meji v nekem mestecu, kjer je delal kot delavec. Nedavno se mu je pa nenadno vrnil spomin. Spomnil se je svojega imena, svoje družine in svoje občine. Šel je v češkoslovaško carinarnico in prosil uradnika, naj javi njegovi ženi, da je še živ. Kakšno presenečenje za ženo in za otroke, ki so bili prepričani, da je njihov oče že davno v grobu! Janošik je bil namreč službeno proglašen za mrtvega. Pred nekaj dnevi je prišla v dotično mesto žena z otroki. Takoj je spoznala svojega moža, ki ima danes že 54 let. Janošik je seveda ves srečen odšel na svoj dom.

× **Cvetoča trgovina z alkoholom v Ameriki.** Drugim ameriškim zedinjenim državam se je pridružila še Florida in izglasovala konec alkoholne zabrane na svojem ozemlju. To pa se bo zgodilo šele 7. januarja 1934. Glede na velikansko žejo, ki muči zdaj državljane Floride, so razni veletrgovci, gostilničarji, hotelirji in zasebniki naročili pri newyorških tovarnah likerjev in zalogah vin ogromne količine alkoholnih pijač. Naročila so tako velika, da so morale tovarne najeti velikansko število novega nameščenstva in delavstva.

× **Vsake pol ure smrt zaradi vnetja slepiča.** Na zboru ranocelnikov v Chicagu je izjavil doktor Anton Ochsner, profesor vseučilišča v Trulaneju, da se je zaradi slabega in zgrešenega načina prehrane v Ameriki v zadnjih letih silno zvišalo število smrtnih primerov zaradi vnetja slepega črevesa. Tako umira na primer v Zedinjenih državah več ljudi za vnetjem slepiča ko pa za rakom. Kakor trdi omenjeni profesor, umre tamkaj vsakih 29 minut po ena oseba za vnetjem slepiča. Od teh smrtnih primerov je 70 odstotkov ljudi, starih od 10 do 30 let.

× **Zločin vinjenih zdravnikov.** V madžarski javnosti je povzročila aretacija štirih debrecinskih zdravnikov, dr. Marossyja, dr. Moskowitsa, dr. Tukacsa in dr. Gacsa, nepopisno začudenje. K tem zdravnikom se je pred dnevi zatekla 19letna Piroška Földessyjeva, ki je menila, da je v nosečem stanju. Zdravniki so jo operirali, toda pri tem je nesrečnica izkrvavela in umrla. Ko so zdravniki videli, kaj se je zgodilo, so javili njeni sestri, da je Piroški postalo slabo. Prosili so jo, naj vzame sestro domov. Ko je sestra prišla po Piroško, je bila ta že mrtva; obenem je opazila, da so bili zdravniki okajeni od vina. Obvestila je o tem policijo, ki je uvedla strogo preiskavo. Dognali so, da Piroška sploh ni bila noseča in da so zdravniki med operacijo zakrivali takšne napake, ki se morejo pojaviti le v vinjenosti. Trebušna je bila preluknjana in del črevesja je sploh manjkal. Zdravniki so operirali Piroško šestkrat zaporedno in jo usmrtili.

× **Enoten jezik za vso Kitajsko.** Iz Kantona poročajo, da namerava kitajska vlada v najkrajšem času sklicati odbor, kateremu bo dala nalog, da ustvari enotni književni jezik za vso Kitajsko. Za podlago bo odbor vzel glavno narečje, ki se govori v kantonski okolici. Kakšna razvrstitev je v kitajskem jeziku, kaže prav dejstvo, da v kantonski okolici sami Kitajci govorijo kar tri različna narečja. Vlada je prepričana, da bo s tem, ko bo dala Kitajski enoten jezik, zelo pospešila trgovino in splošno vse poslovanje. Gotovo je za vso Kitajsko ta sklep izredne važnosti.

× **Zaklad v starem šivalnem stroju.** V San Remu se je sreča na nenavaden način nasmejala 70letni šivilji Ani Martinijevi, ki je imela kljub hudi konkurenci z mlajšimi tovarišicami še vendar nekaj stalnih strank. Zato je hotela izučiti svojo vnukinjo v šivilski stroki in je dala prinesiti s podstrešja star šivalni stroj, v katerega notranjosti je našla raznih starih vrednostnih papirjev v skupni vrednosti za 30.000 lir, ki jih je takoj nato v banki tudi dobila izplačane.

× **Tekma kadilcev.** Kadilcem v svarilo, gospodinjam, ki jim moške kvarijo zastore, pa v veselje naj omenimo zanimivo tekmo kadilcev v Madridu. Šlo je za to, kdo bo dalje časa kadil. Zmagovalec naj bi dobil zlato pepelnico; druga nagrada je znašala 1000 zavojčkov cigaretnega tobaka, tretja pa 100 škatlic cigaret. Prijavilo se je 20 junaških kadilcev, da bi se spoprijeli za prvenstvo. V pogojih je bilo rečeno, da tekmovalci med tekmo ne smejo spati, pač pa da lahko jedo in pijo. Nekateri tekmovalci so trdili, da bodo kadili mesec dni in da to ni nič hudega. Toda izkazalo se je, da temu ni tako. Čez 52 ur se je en tekmovalec zgrudil. Prvi trenutek so mislili, da mu je postalo slabo in da se je onezvestil, toda mož je bil mrtev. Takoj za njim se je zgrudil še en tekmovalec z znaki hudega zastrupljenja z nikotinom. Tedaj je nastopila policija in prepovedala nadaljevanje tekme.

× **Upor v kaznilnici.** Med 500 kaznjenci v filadelfijski kaznilnici je nastal pred dnevi upor. Kaznjenci so zažgali svoje postelje, zapustili celice z divjim vpitjem ter napadli kaznilniškega ravnatelja z noži in gorjačami. Na pomoč so bili poklicani stražniki in gasilci, ki so pomirili upornike z močnimi curki vode iz brizgaln. Tudi ogenj v kaznilnici, ki je stara že 200 let, je bil kmalu udušen.

× **Predrznost ameriških razbojnikov.** Po smrti čikaškega župana Čermaka je razbojnikom v mestu zopet zrasel greben. Te dni se je izvršil v Chicagu sredi mesta najdrznejši rop, kar jih pomnijo. Tolovaji so si pomagali z najmodernejšimi sredstvi od strojne puške do gostega dima, ki jih je zakrival, da so lahko srečno odnesli pete.

Sredi mesta na oglu dveh najprometnejših ulic je privozil k poslopju banke avtomobil, ki sta v njem dva uradnika z dvema policistoma pripeljala večjo vsoto denarja. Ko se je avto ustavil blizu poslopja, je pridrvel za njim drug avto, ki je v njem sedelo pet mož, oboroženih s strojnimi puškami. Razbojniki so skočili v bančni avto in brž zmetali vreče z denarjem v svoj avto. Ta čas so izpustili iz galonov gost črn dim, ki je pokril vso okolico, da jim je bil beg olajšan. Napad se je izvršil tako hitro, da se mimo idoč niti zavedali niso, kaj se godi, kaj šele da bi poklicali na pomoč policijo. Malo dalje je zavozil avto bežečih razbojnikov v drug avto, ki so v njem sedeli trije mladeniči in tri dekleta. Oba avtomobila sta se prevrnila. Prihitel je redar Miles Cunningham, ki pa seveda ni slutil, da so bili v enem avtomobilu razbojniki. Tolovaji so začeli streljati s strojnimi puškami in redar se je takoj zgrudil mrtev. Potem so razbojniki ustavili neki mimo vozeči avtomobil, skočili vanj in se odpeljali. V bližini stoječi policist je sicer streljal za njimi, pa ni nikogar zadel.

× **Zagonetni velebogatin Bazil Zaharov.** Pred londonskim sodiščem se bo te dni obravnavala tožba Haina Bernetta Zaharova, ki hoče uveljaviti svoje sinovske pravice nasproti očetu, najzagonetnejšemu možu Evrope, Bazilu Zaharovu. Ta velebogatin se je baje pisal prvotno Mendel Zahar in leta 1869. se je v Vilkoniczu oženil s Hajo Elko Karolinsko. Iz tega zakona se je baje rodil leta 1870. sin Hain. Bazil Zaharov se je baje čez nekaj let ločil. Hain Zaharov hoče predložiti sodišču poročni list prvega očetovega zakona in tudi svoj rojstni list. Ker se ceni premoženje Bazila Zaharova na 50 milijonov funtov šterlingov, je jasno, da bo še marsikoga mikalo potegovati se zanje. Bazil Zaharov je tudi sicer predmet zanimanja široke javnosti. Baje je vodil točen seznam vseh, ki je prišel z njimi v gospodarskih poslih v stik. V tem seznamu je mnogo podatkov, ki bi marsikomu nakopali na glavo sramoto. Zato prizadeti s strahom čakajo, kdaj bo seznam objavljen. Razširila se je bila vest, da je Zaharov svoj dnevnik zažgal, kar pa ni res.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Tatovi.

Dva eigana spita v eni postelji.

Kar pridejo tatovi v kočjo in prvi eigan zbudi nalahno drugega: «Za božje ime, tiho, tatovi so prišli!»

«Zakaj tiho?» zavpije drugi. «Kriči, morda se ustrašijo in še kaj pustijo.»

Iz šole.

Učitelj: «Torej, Koritnik, čitaj povest o Davidu in Goljatu!»

Koritnik čita.

Učitelj: «Čitaj razločno in počasi, saj si Goljata skoro popolnoma požrl.»

Pohvala.

A: «No, kako vam je bil všeč moj govor? Konec je bil dober, kajne?»

B: «O, prav dober, samo prepozno je prišel.»

Upravičena ogorčenost.

Gost: «Natakar, poglejte no to porcijo piščanca: sama kost in koža!»

Natakar: «No, ali bi morda radi še perje?»

Zakon iz ljubezni.

Novoporočeni Trpin je ves nesrečen.

«Samo da ženo vidim, pa mi je že slabo!» toži svojim prijateljem.

«Zakaj se pa ne ločiš od nje?»

«Se ne morem, ko mi je tast še dva obroka dote dolžan.»

Črnogledec.

Sodnik: «Ali ste hudodelstvo sami storili ali ste imeli še kakšnega tovariša?»

Zločinec: «Sam, gospod sodnik, saj dandanes tako ni nikomur zaupati!»

Zopet
znižane
cene!

Preden si nabavite obleke, krila in plašče, pišite po novi veliki ilustrirani cenik in vzorce v

Trgovski dom
Sterniecki
Tovarna perila in oblek

Celje št. 97

Obleke	po Din 77—, 99—, 110—
Plašči	po Din 199—, 250—, 340—
Kostumi	po Din 320—, 450—, 560—
Bluze	po Din 35—, 46—, 52—
Krila	po Din 70—, 74—, 128—

Obleke kakor tudi plašči in druga konfekcija se po meri takoj izdelajo v lastni tvornici. Kar ne ustreza, se zamenja ali pa vrne denar. Cenik zastonj!

Perilo.

Gospa Brihta je kupila deset novih rjuh in jih je dala prat. Perica pa ji je vrnila samo devet rjuh.

«Ali vam nisem dala deset rjuh, a?» kriči gospa Brihta.

«Seveda», odvrne mirno perica. «Pa mar ne veste, da se novo perilo po prvem pranju uskoči?»

Ogorčenost.

Brivec: «Ali naj tudi glavo umijem? V laseh imate nekaj prahu!»

Jaka: «Nesramnost! Kaj pa mislite! To je caherlin!»

Brž pripravljen.

Gozdar Hrstar pride ob treh zjutraj iz gostilne domov. Medtem ko se slači, se zbudi žena in pravi: «Ali hočeš že spet na lov? Ostani no doma v tem mrazu!»

«Saj imaš prav!» ji pritrdi po kratkem hinavskem obotavljanju Hrstar, se hitro sleče in leže spat.

Prostovoljno pije.

Žena: «Ali moraš vedno piti?»

Mož: «Kdo pravi, da moram? Jaz pijem prostovoljno!»

Pravičen odgovor.

Sodnik: «Za zaušnico, ki ste jo dali Dagarinu, plačate torej sto dinarjev za brezposelnost.»

Dagarin: «Oho, ali so dobili zaušnico brez poselnosti ali jaz?»

Bo kmalu zrasla.

A: «Sem slišala, da se ženiš. Kakšna pa je tvoja nevesta?»

B: «No, prav čedna, samo bolj majhna jet!»

A: «O, bo že zrasta! Tudi moja je bila pred poroko majhna, potlej mi je bila pa kmalu čez glavo!»

Še huje.

A: «Ali ni hudo, če ima človek ženo, ki zna kuhati, pa noče!»

B: «O, še huje je, če ima človek ženo, ki ne zna kuhati, pa se sili!»

Bolni na pljučih!

Na tisoče že ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji

**novi umetnosti
prehranjevanja,**

ki je že marsikoga rešila. Ona more pri vsakem načinu življenja pomagati, da se bolezen hitro premaga. Nočno znojenje in kašelj prenehata, teža telesa se zviša, po postopnem poapnenju pa bolezen preneha.

Resni moške

zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Čim prej pričnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolje bo.

Popolnoma zastonj

dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega. Ker je za brezplačno razpošiljanje določenih samo **10.000 izvodov**, pišite takoj. Zadostuje dopisnica.

Poštno nabiralništvo:

GEORG FULGNER
Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse 24, Abt. 491.

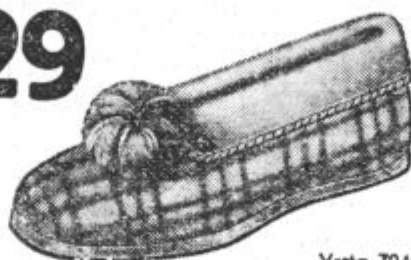

Kdor nosi gumijasto obutev

Rata

se ne boji ne dežja ne snega ne blata

29

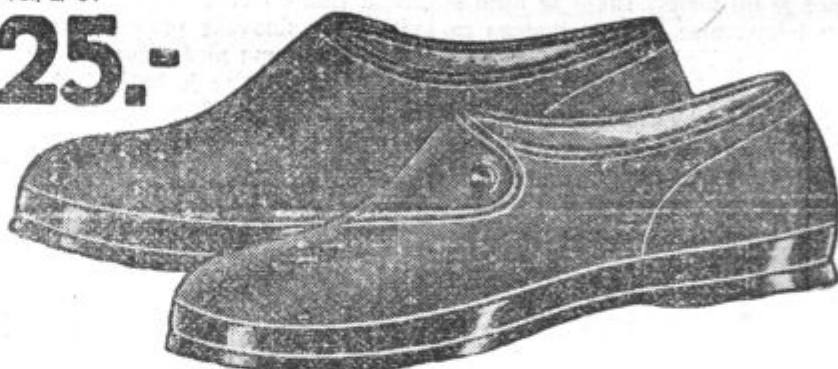

Vrsta 7045

Mikado. Kadar ste doma in delate v kuhinji in hodite iz sobe v sobo, nosite te copate. Otroške Din 25.—.

Vel. 27-34

25.-

Naše copate iz sukna. Doma, na dvorišču in na polju boste najbolje opravili svoje delo v naših toplih copatah iz sukna z gumijastim podplatom. Izdelane so iz najboljšega volnenega sukna z znanim našim gumijastim podplatom. Tople so in se ne raztrgajo. Gumijast podplat omogoča, da jih lahko nosite tudi po mokrem. Vel. 35-38 Din 29.—, vel. 39-46 Din 39.—.

Pravočasno si nabavite toplo obutev za jesen in zimo! Obiščite nas!

49.-

Vrsta 9817-61

Zdravje in drago usnjeno obutev Vam ohranijo najboljše naše galoše. Imeli boste vedno suhe noge in čisto stanovanje. Jamčimo za dobro kakovost.

Vel. 27-34

Vrsta 9892-82

Za živahne dijake in živahne učence v dežju, snegu in blatu. Ni jih treba čistiti, operejo se z vodo. Vel. 25-26 Din 59.—, ženski Din 99.—.

99.-

Vrsta 9897-32

Za dež in blato in za vsako opravilo, ki ga imate po mokrem ozemlju, Vam bodo najboljše služili gumijasti škornji, ki ne propuščajo vode.

69.-

Vrsta 1865-00

V teh snežkah lahko hodite v najslabšem vremenu. Čevlje in noge boste ohranili popolnoma suhe. V njih nosite naše čevlje iz lastina za Din 49.—.

79.-

Vrsta 0167-30

Pri delu na polju, pri gospodarstvu in pri gradnjah najkoristnejši čevlji iz mastnega usnja z gumijastim podplatom.

Delo

v današnjih hudih časih si preskrbi še najlažje vsakdo s tem, da si uredi doma nekako domačo pletilnico. Mi nudimo delo vsakomur na ta način, da odvezujemo izdelane pletenine, dobavljamo prejo in izplačujemo mezo za pletenje. To potrjuje mnogo zahval. Če želite tudi Vi dela in zaslužka, pišite zaupno po brezplačni navodila trdk: Domača pletarska industrija Josip Tomažič. Maribor, Krekova ulica št. 16.

Ali si že član Vodnikove družbe?

Najboljše nogavice

MALI OGLASI

Rjava psica jazbečarka

(dakel) mi je utekla. Kdor jo privede nazaj ali naznani, kje je, dobi nagrado. Dr. Bevk Stanko, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 10.

Suhe gobe kupuje

249

vse leto in jih plačuje čim više trdka M. GERŠAK & Co., Ljubljana, Prečna ulica št. 4.

Zahtevajte

takoj, še pred sajenjem, brezplačni cenik sadnega drevja drevesnic Ivana Gradišnika, Šmarjeta-Celje.